

[Formanden]

tykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til justitsministeren:

Forespørgsel [om fængselsstraf og resocialisering] af Ebba Strange (SF) og Lis Starcke (DR).

(Forespørgsel nr. 10. Anmeldt 16/10 80).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel til økonomiministeren:

Forespørgsel [om kapitaloverførsel fra pensionskasser m.v.] af Stetter (KF) m.fl.

(Forespørgsel nr. 11. Anmeldt 16/10 80).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen, var:

4) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. 51

1) Til *energiministeren* af:

Niels Anker Kofoed (V):

»Hvilke foranstaltninger vil ministeren træffe for at skabe forsyningssikkerhed, hvad angår elleverancerne fra Sverige til Bornholm?«

Skriftlig begrundelse

Regeringens besynderlige forbud mod, at Elsam som et led i det dansk-tyske energisamarbejde fra 1974 aftager atomkraftstrøm

fra det kommende atomkraftværk i Brokdorf, har skabt uro på Bornholm, idet man frygter, at det også vil kunne få konsekvenser for regeringens holdning til kraftforsyningen fra Barsebäck i Skåne til de bornholmske forbrugere. Regeringens helt uforståelige holdning i Brokdorfsagen, der vil medføre ekstrabetaling for de jysk-fynske elforbrugere på 120 mill. kr. om året, har yderligere forøget uroen på Bornholm, der i forvejen har landets højeste elpriser.

Energiministeren (Poul Nielson):

Det umiddelbare svar på selve spørgsmålet er ganske enkelt, at der allerede er anlagt et kabel, som skaber forsyningssikkerhed for Bornholm, og det ved hr. Niels Anker Kofoed lige så godt som jeg, for hr. Niels Anker Kofoed var jo med til at kaste glans over begivenheden, da kablet blev indviet.

Men der er en skriftlig begrundelse knyttet til det, og jeg står over for det problem, at der ingen sammenhæng er mellem spørgsmålet og den skriftlige begrundelse, men jeg skal alligevel prøve at rede trådene ud, så godt jeg kan.

Regeringens holdning, som jeg har meddelt Elsans ledelse, i spørgsmålet om Elsans eventuelle deltagelse med ¼ i det planlagte kernekraftværk i Brokdorf vedrører alene en eventuel deltagelse ved foretagelse af kapitalindskud. Det er således ikke rigtigt, når det i spørgsmålets begrundelse fremhæves, at regeringen har forbudt Elsam som et led i det dansk-tyske energisamarbejde fra 1974 at aftage atomkraftstrøm fra det kommende kraftværk i Brokdorf.

Men jeg kan da godt forstå, at hr. Niels Anker Kofoed og måske også mange andre kan føle sig bragt i vildfarelse i sagen på baggrund af den på dette punkt ualmindelig kortfattede formulering, der var i Elsans pressemeddelelse om sagen. Det hed nemlig heri kun, at »regeringen ikke på nuværende tidspunkt vil tillade, at Elsam indgår en sådan aftale med vesttyskerne. Regeringen vil heller ikke tillade, at Elsam eventuelt nøjes med at indgå en aftale om køb af elektricitet fra værket«.

Men der er overhovedet ingen uklarhed mellem regeringen og Elsans ledelse med hensyn til, hvad der er meddelt Elsam, og hvad der ikke er draget ind i sagen. Spørgs-

[Energiministeren]

målet om køb af strøm på normale vilkår, altså uden en investeringslignende forskudsbetaling, har overhovedet ikke været rejst, og regeringens tilkendegivelse i denne sag over for Elsam er følgelig uden konsekvenser overhovedet for elleverancerne fra Sverige til Bornholm eller rettere sagt fra Sjælland til Bornholm, for det er jo det, der er den reelle sammenhæng, men både Sjælland og Bornholm får jo ofte strøm fra Sverige, og det er vi kun glade for.

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg takker ministeren for svaret. Jeg havde også ventet, at han kunne finde ud af spørgsmålet med den indsigt, ministeren har i sine anliggender.

Men når ministeren siger, at der ikke bliver nogen risiko ifølge den overenskomst, der er mellem Kraftimport og Bornholm om levering af strøm, giver det mig anledning til at stille følgende spørgsmål: hvis nu betingelserne for, at Kraftimport kan overholde aftalen med bornholmerne, er, at man skal deltage i investering i et svensk A-kraftværk for at opretholde betingelserne om billig strøm, vil det så sige, at Kraftimport ikke vil kunne indgå den aftale, fordi regeringen siger, at det er investering i et kernekraftværk? Det er det ene spørgsmål.

Det næste spørgsmål, jeg vil stille ministeren, er: hvad forskel er der på, om man betaler investeringen på forskud, eller man betaler investeringen i form af prisen? Jeg kan ikke forstå, hvad forskellen er. Men hvad vil der ske, hvis Kraftimports eneste mulighed for at overholde aftalerne er, at svenskerne siger: vi har ikke råd til at udbygge atomkraftværkerne selv, I må skyde nogle penge ind, for ellers skal I give mere for strømmen? Vil regeringen acceptere en sådan udbygning af en aftale om levering af strøm fra Sverige?

Energiministeren (Poul Nielson):

Nu begynder vi på en række andre spørgsmål, forstår jeg. Hvis, såfremt, ifald – jeg tror ikke, det fører til ret meget her at gå ind i en sådan hypotetisk kæde af mulige hvis'er. Forskellen på en situation, hvor man forskudsmæssigt og på en investeringslignende måde binder sig til en aftagning af strøm svarende til den investeringsandel, man i realiteten laver, men uden at få direkte medejerskab, og så det, at man har en løbende udveksling med køb og salg af strøm, er, at vi jo i hele vores elsystem har en godkendelsesordning, som indebærer muligheden for en samlet samfundsmæssig styring af udbygningen. Det er det, der modsvarer, at man på elområdet har særlig gode finansieringsmuligheder ved, at vi accepterer i elpriserne at indregne en opsparing til disse formål, som så betyder, at elsektoren har et bedre finansieringsgrundlag, end andre sektorer kører med i Danmark. De to ting hænger sammen, og derfor er der også i elforsyningsloven fra 1976 fastlagt et system, der sikrer en samlet overordnet, samfundsmæssig styring for så vidt angår anvendelsen af disse investeringsmidler. Det skal hænge sammen med den politik, der i øvrigt er tale om, og det er det, der giver forskellen.

Niels Anker Kofoed (V):

Jeg takker ministeren igen, men hvis man nu kan få en lavere pris ved at foretage den investering i et kernekraftværk, vil regeringen så af hensyn til samfundsstyringen sige, at man ikke må foretage denne investering, fordi det er imod vores ideologi, skønt det er en fordel for forbrugerne, for de vil få billigere strøm? Vil man altså nægte elværkerne denne transaktion?

Maisted (FP):

Vil ministeren bekræfte sin opfattelse, som han har givet udtryk for i andre sammenhænge, nemlig at ministeren opfatter elværkers investeringer i kernekraftværker i udlandet som utidig indblanding i den danske befolknings stillingtagen til indførelse af kernekraft her i landet?

Energiministeren (Poul Nielson):

Det fylder mig ofte med et vist ubehag at skulle have mine synspunkter præsenteret af hr. Maisted, fordi de samtidig fordrejes lidt med anvendelsen af lidt anderledes ord, end jeg ville drømme om at udtrykke mig med, og derfor er jeg af princip nærmest tilbøjelig til at bekræfte noget som helst af det, hr. Maisted tilkendegiver som værende min mening om noget som helst. Det er min generelle indfaldsvinkel på den side.

Til hr. Niels Anker Kofoed vil jeg sige, at en foretagelse af den investering, Elsam her

[Energiministeren]

ønskede en forhåndstilkendegivelse af regeringens almindelige vurdering af, reelt og med rette af befolkningen ville være opfattet som en omgåelse af det tilsagn, regeringen har givet befolkningen om, at en principiel stillingtagen til kernekraftanvendelse i en dansk sammenhæng skal ske ved en folkeafstemning. Det tilsagn ønsker vi at respektere; det er en del af grunden.

Men der er også hele elstyringssystemet, som loven indeholder, og som stiller en række krav, bl. a. at det skal være godtgjort præcist og velunderbygget, at der er behov for det og det antal megawatt på det og det tidspunkt osv., og allerede af den grund var der ikke baggrund for uden videre at sige, at vi ville godkende dette, hvis der kom en egentlig ansøgning.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 62

2) Til *finansministeren* af:

Hans Jørgen Holm (V):

»Vil ministeren dementere Radioavisens oplysning fredag den 17. oktober om, at ministeren har aftalt med tjenestemandsgeselskaberne, at alle tjenestemandssager i anledning af de ulovlige arbejdsnedlæggelser den 15. marts 1979 skal stoppes, og at de allerede indbetalte bøder skal tilbagebetales?«

Skriftlig begrundelse

I middagsradioavisen den 17. oktober meddeltes, at finansministeren i et møde med tjenestemandsgeselskaberne skulle have aftalt, at de løbende tjenestemandssager mod offentligt ansatte, der deltog i den ulovlige arbejdsnedlæggelse den 15. marts 1979, skal stoppes, og at de allerede indbetalte bøder skal tilbagebetales. Hvis det virkelig er rigtigt, at ministeren uden om folketinget har givet løfter til en privat organisation, der i praksis vil ophæve tjenestemandsbegrebet, og som i øvrigt strider mod tjenestemandslovens ånd og bogstav, er der skabt et farligt præcedens. Da den nuværende tjenestemandslov blev gennemført med tilslutning fra socialdemokratiet og venstre, var der enighed om at bevare tjenestemandsbegrebet i dets nuvæ-

rende form, bl. a. for at sikre opretholdelsen af samfundets funktioner.

Hans Jørgen Holm (V):

Som baggrund for spørgsmålet kan jeg udover at henvise til den skriftlige begrundelse pege på de konsekvenser, den nu trufne afgørelse har for tjenestemandssystemet. Tjenestemandssystemets fremtidige funktion vil i høj grad være afhængig af, om denne beslutning må betragtes som en absolut engangsforeteelse eller der er skabt en sædvane, der betyder, at der rent faktisk er indført en strejkeret for tjenestemænd, hvilket på ingen måde er hjemlet i tjenestemandsløvgivningen.

Finansministeren (Svend Jakobsen):

I spørgsmålet fra hr. Hans Jørgen Holm hedder det, om jeg vil dementere oplysningen om, at jeg skulle have indgået en aftale med tjenestemandsgeselskaberne om bortfald af sanktionerne efter arbejdsnedlæggelsen af 15. marts 1979.

Jeg vil gerne starte med klart at dementere, at en sådan aftale skulle være indgået, og jeg tilføjer, selv om det bør være en selvfølge, at spørgsmålet end ikke er forhandlet med organisationerne.

Det, der er sket, er, at jeg har konstateret en ganske uensartet behandling af statens tjenestemænd og derefter har taget op til vurdering, på hvilken måde vi kunne sikre ensartethed. Da jeg havde truffet min konklusion herom, orienterede jeg regeringen og udsendte det cirkulære, som er hr. Hans Jørgen Holm bekendt, et cirkulære, hvori det henstilles at frafalde de disciplinære sanktioner for så vidt angår de arbejdsnedlæggelser, der var af indtil ca. 3 timers varighed den 15. marts 1979, og kun disse, for det er kun her, der er forskelligartet behandling af statens ansatte. Efter at have truffet beslutningen orienterede jeg organisationerne om den, og i den sammenhæng har jeg stærkt understreget, at dette er en beslutning truffet i sammenhæng med den helt konkrete situation, og jeg har samtidig benyttet lejligheden til at understrege, at arbejdsnedlæggelser ikke er forenelige med tjenestemandsløvgivningens regler, hverken med ånd eller bogstav. Derfor har jeg også såvel over for tjenestemandenes organisationer som i det cirkulære, jeg har udsendt, understreget, at eventuelle frem-

[Finansministeren]

tidige arbejdsnedlæggelser vil blive mødt med sanktioner og en sikring af, at sanktioner gennemføres ensartet for ensartede forseelser.

Jeg kan derfor sige til hr. Hans Jørgen Holm, at jeg er meget enig i det synspunkt, der lå i hr. Hans Jørgen Holms tilsluttende spørgsmål, nemlig at der ikke må sættes spørgsmålstegn ved den omstændighed, at det er uforeneligt med tjenestemandsansættelsen at gå ud i faglige aktioner i form af nedlæggelser af arbejdet.

Hans Jørgen Holm (V):

Jeg kan takke ministeren for, at det ikke er på baggrund af en aftale med faglige organisationer, at der er truffet beslutning om at bruge den fremgangsmåde. Jeg kan også takke for, at det nu, hvor tingene er placeret, må betragtes som en aldeles klar engangsforetelse.

Men jeg kan ikke lade være med at stille det supplerende spørgsmål, om man ikke kunne have skabt en ens behandling ved at gå den anden vej og sikre, at man havde opfyldt det første cirkulære, som var udstedt af finansministeren i foråret 1979.

Arnfast (CD):

Jeg har haft lejlighed til at stille et par spørgsmål til ministeren under det udvalgsarbejde, som fandt sted i går, og stillede bl. a. det spørgsmål: hvad med den form for bod, som nogle tjenestemænd har indbetalt allerede, og som nu, forstår jeg, skal tilbagebetales til tjenestemændene, fordi der ingen sanktioner kan finde sted? Ministeren svarede, at det kunne lade sig gøre. Nu har jeg hidtil haft den opfattelse, at bod skulle gå ind på en særlig konto på finansloven osv., men jeg har siden i går undersøgt det, og jeg forstår, at der i finansudvalget hos alle, jeg har spurgt, er stor betænkelighed ved, om man således kan tilbagebetale på den ene eller den anden måde. Jeg vil gerne spørge ministeren, om han siden i går har fået sikkerhed for, at man inden for en styrelse bare kan betale tilbage.

Jeg spurgte også i går, om ministeren var bekendt med, at nogle organisationer for deres medlemmer har betalt den bod, som er idømt. Også det har jeg nu fået bekræftet: det er der organisationer der har. Vil det si-

ge, at det bliver et mellemværende mellem medlemmerne og deres organisationer, eller vil ministeren ligefrem direkte sende den til organisationerne? Jeg ved ikke, om ministeren har haft lejlighed til at undersøge det selv, men jeg vil meget gerne høre svaret.

Poulsgaard (FP):

Jeg har frafaldet det på dagsordenen som nr. 3 opførte spørgsmål, for det er præcis den samme sag. Ministeren har faktisk svaret på det, men det var en meget, meget tynd kop te, vi fik. Derfor har jeg egentlig lyst til at stille ministeren et spørgsmål, men jeg forventer ikke at få et svar, for det er jo en forfærdelig galej, man er kommet på her, hvor man simpelt hen har sagt til tjenestemændene: ja, I har jo en hel masse privilegier, men I skal simpelt hen være fredhellige i forhold til alle mulige andre borgere. Men nu siger finansministeren, at en gentagelse ikke vil blive tålt, så vil der blive skredet ind med brask og bram, så vil fars hammer falde, så det batter noget. Så må jeg spørge: hvilken garanti har dette folketing for, at det vil ske, for jeg tror, vi roligt kan se i øjnene, at vi vil få arbejdsnedlæggelser også i fremtiden, med den politik, regeringen fører? Hvilken garanti har folketinget for, at det sker næste gang, hvor det måske er en ny Karl Hjortnæs eller en, der er endnu værre end hr. Karl Hjortnæs, der kommer og laver kludder i det, så det bliver den samme pæresuppe, som det er nu? Kan vi få nogle helt håndfaste garantier?

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Jeg kan til hr. Poulsgaard sige, at dette med brask og bram, og så det batter noget, skal jeg lade stå for hr. Poulsgaards egen regning og risiko. Derimod kan jeg gentage det, jeg sagde i arbejdsmarkedsudvalget i går, nemlig at vi i ministeriet er i gang med overvejelserne om, hvordan vi kan sikre en ensartet gennemførelse af sanktioner af ensartet karakter over for ensartede forseelser. Jeg føler mig nogenlunde overbevist om, at folketinget nok skal vide at holde sig orienteret om, hvilke konklusioner jeg kommer til, og jeg vil også gerne give det tilsagn, at jeg er parat til at orientere arbejdsmarkedsudvalget, når jeg når frem til konklusionerne.

[Finansministeren]

Jeg kan sige til hr. Arnfast, at de spørgsmål, der blev rejst i arbejdsmarkedsudvalget i går, har jeg selvfølgelig taget med hjem, og vi er i gang med at forske i dem; det gælder også det spørgsmål, hr. Arnfast stillede om, hvorvidt organisationer har betalt. Det er ikke interessant i forhold til spørgsmålet om, hvem vi skal have tingene i orden sammen med, for det er klart, at boden for samfundet, for staten, er et spørgsmål mellem staten som arbejdsgiver og medarbejderen som arbejdstager, og vi spørger ikke, når der bliver indbetalt eller trukket et beløb, om dette beløb bliver refunderet fra anden side. Derfor kan jeg sige til hr. Arnfast, at det alene vil være et spørgsmål mellem staten og den enkelte arbejdstager, den enkelte tjenestemand. Det, vi taler om her, er jo altså de ca. godt og vel 2.000 tjenestemænd, der er idømt bod i denne sammenhæng.

Jeg har forstået, at vi i arbejdsmarkedsudvalget skal vende tilbage til spørgsmålet om hjemmelen. Vi har selvfølgelig i forløbet af denne sag holdt kontakt til justitsministeriet, og der er ikke herfra udtrykt nogen tvivl om hjemmelsgrundlaget. Det, der er tale om, er, at der er truffet beslutninger af de enkelte ministre, og det, det drejer sig om her, er spørgsmålet om, hvorvidt den enkelte minister er i stand til at omgøre sin egen beslutning. Det har der hos os ikke været tvivl om.

Hr. Hans Jørgen Holm spørger mig, om der kunne have været skabt ensartethed ved at følge cirkulæret, og det må jeg da bekræfte at der kunne: hvis cirkulærets henstillinger var fulgt i alle ministerier, havde vi ikke stået i denne situation i midten af oktober 1980. Realiteten er, at vi står i denne situation, og at jeg har draget den konklusion af det, som er folketinget bekendt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 67

Formanden:

Det som nr. 3 opførte spørgsmål (spørgsmål nr. 67), der er stillet af hr. Poulsen til finansministeren, er som tidligere meddelt taget tilbage.

Spørgsmålet, der hermed er bortfaldet, var sålydende:

3) Til finansministeren af:

Poulsen (FP):

»Med hvilken begrundelse har finansministeriet frafaldet kravet om betaling af bod fra de tjenestemænd, der strejkede i marts 1979?«

Skriftlig begrundelse

Man bliver målløs, når man i Radioavisen den 17. oktober i middagsudsendelsen hører om finansministeriets forhandling den 16. ds., hvor man åbenbart er blevet enig med tjenestemændenes organisationer om at frafalde disciplinære foranstaltninger i forbindelse med den strejke, tjenestemændene indledte i marts 1979. Når man betænker, hvilke privilegier disse tjenestemænd har: fuld løn under sygdom, fuld løn, når man har fri en dag, 30 dages frihed til politisk eller organisatorisk arbejde samt sikring mod arbejdsløshed, så lyder det fuldstændig barokt, at den herskende klasse skal fritages, hvorimod fiskere, landmænd og andre almindelige lønmodtagere i stribevis bliver pålagt bod.

Spm. nr. 49

4) Til socialministeren af:

Maisted (FP):

»Er det anvendte datamateriale for dårligt, når der er opstået en bedømmelsesfejl på ca. 500 mill. kr. med hensyn til udgifterne for det offentlige ved indførelse af socialindkomstbegrebet?«

Skriftlig begrundelse

Af betænkningen om socialindkomst, afsnit 8, fremgår, at der tages forbehold for datamaterialets kvalitet. Og som bekendt afhænger resultatets rigtighed af inddataenes kvalitet.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Det kan undre mig, at spørgeren finder det nødvendigt at stille spørgsmål om forhold, som dels har været meget livligt debatteret offentligt, dels har været drøftet under samråd i folketingsudvalget, men jeg skal gerne gentage de ting, der her har været sagt:

For det første blander spørgeren uden al mulig tvivl de forskellige dele sammen, når han omtaler socialindkomstbegrebet. Socialindkomsten er et indkomstbegreb, som alene

[Socialministeren]

anvendes til beregning af indkomstafhængige offentlige ydelser. Ingen – og det kan godt være nødvendigt at gentage det: ingen – har anfægtet skønnene over de økonomiske konsekvenser af indførelsen af dette indkomstbegreb.

For det andet har ingen udtalt, at der skulle være tale om nogen bedømmelsesfejl. Lovforslaget om socialindkomst blev ledsaget af en række andre lovforslag om ændringer i de enkelte sociale love. Der er ikke rejst tvivl fra nogen side om nogen af beregningerne i disse lovforslag undtagen om et enkelt punkt, nemlig om betaling for børns ophold i daginstitutioner. Det er uden tvivl alene hertil, spørgeren ønsker at henvise, når han omtaler kvaliteten af det anvendte datamateriale. Der tænkes i øvrigt, formoder jeg, på resultaterne af en undersøgelse, som Kommunernes Landsforening har foretaget for nylig, om betaling til daginstitutionerne.

Jeg kan oplyse, at jeg har drøftet undersøgelsen med formanden for landsforeningen, og vi er enige om, at beregningerne ikke umiddelbart kan sammenlignes. Der er altså ikke konstateret uenighed om beregningsresultaterne, men det er konstateret, at det statistiske grundlag kan forbedres. Det er derfor besluttet at nedsætte en fælles arbejdsgruppe mellem socialministeriet og kommunerne om informationsgrundlaget på daginstitutionsområdet.

Når der spørges, om datamaterialet var for dårligt, vil jeg derfor svare nej. Det var så godt, som det kunne skaffes, da socialministeriets beregninger blev foretaget. Datamaterialet kan, som jeg har nævnt, da godt blive bedre, og det er det, vi er i fuld gang med, og det synes jeg egentlig alle skulle være tilfredse med.

Maisted (FP):

Jeg siger tak for ministerens svar. Når jeg har stillet spørgsmålet, er det selvfølgelig, dels fordi ministerens embedsmænd og ministeren selv i afsnit 8 af betænkning om socialindkomst henviser til, at der er usikkerhed i datamaterialet, dels af den ikke uvæsentlige grund, at der tilsyneladende er en forskel på omkring en halv milliard kroner i den opfattelse, Kommunernes Landsforening har om besparelse på de offentlige budgetter, og den, socialministeren har. Det synes jeg er

en vigtig ting, for det kunne jo godt være, at man, når man så materialet nøjere efter, måtte erkende – og det kan jeg også forstå ministeren gør – at det statistiske materiale altså ikke har været tilstrækkeligt til at lave en fornuftig beregning.

Dernæst vil jeg godt høre, om ministeren finder, at det er rimeligt, at folketinget tager stilling til et begreb som socialindkomst I og den lovgivning, der var en følge af indførelse af dette begreb, når det viser sig, at ministerens oplysninger om besparelser for den offentlige sektor ikke holder stik, men at der tværtimod er tale om forøgede udgifter.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

For en ordens skyld skal jeg endnu en gang understrege, at hr. Maisted har spurgt om selve socialindkomstbegrebet, og at det, vi nu diskuterer, alene er reglerne på daginstitutionsområdet og brugen af socialindkomsten på dette område. Det, hr. Maisted nu gentager i sit spørgsmål, er, om det statistiske materiale har været for dårligt til at lave fornuftige beregninger efter.

Jeg mener, der er meget, der tyder på, at der er statistiske oplysninger, vi ikke har haft. Det er nogle af de ting, jeg har drøftet med Kommunernes Landsforening, og det er derfor, vi har besluttet, at der skal laves dette opklaringsarbejde, fordi vi ikke mener at kunne påvise fejl i nogen af beregningerne. Det havde jeg lejlighed til at redegøre mere grundigt for i et samråd i folketingets kommunaludvalg her for nylig, og jeg skal ikke gå i detaljer på dette tidspunkt. Det vil sige, at der fortsat er uenighed imellem Kommunernes Landsforening og socialministeriet om, hvad det kommer til at betyde for den enkelte kommune, hvad det vil give af besparelse eller ikke besparelse. Men vi vil gerne have tingene opklaret bedre, før vi kommer frem med en konklusion.

Maisted (FP):

Jeg kan da godt forstå, man gerne vil have afklaret tingene, før man kommer frem til en konklusion. Men jeg synes, at beregningen i afsnit 9 over de provenumæssige konsekvenser burde have været afprøvet, før man fremsætter et lovforslag i folketinget. Nu siger ministeren, at der stadig væk er uoverensstemmelser mellem Kommunernes Landsfor-

[Maisted]

ening og socialministeren. Kan vi så ikke her få at vide, om det betyder, at der er tale om offentlige besparelser, eller om det betyder, at der er tale om flere offentlige udgifter ved gennemførelse af dette begreb?

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Det er klart, at beregningerne er afprøvet, før de kommer frem i et lovforslag. Og for også at anskueliggøre for hr. Maisted – det havde jeg som sagt lejlighed til forleden dag i et samråd – hvad det f.eks. er, spørgsmålet drejer sig om, så går det på, at Kommunerne Landsforening i deres undersøgelse har spurgt, hvad man ville betale, hvis man fulgte de daværende regler. Der er ikke ret mange kommuner, der har fulgt de regler. Det er der ikke noget mærkeligt i, for det behøvede de ikke, og det vil sige, at der bliver stor forskel mellem det resultat, man får, når man spørger kommunerne, hvad de ville have gjort, hvis de havde fulgt reglerne, og hvis man spørger, hvad betalingen rent faktisk har været for de enkelte forældre. Det er bl.a. disse ting, vi gerne vil have opklaret, samtidig med at vi gerne vil have nogle flere oplysninger, end vi hidtil har været i besiddelse af centralt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 65

5) Til *socialministeren* af:

Karen Thurøe Hansen (KF):

»Agter ministeren at gribe ind, eventuelt i form af overenskomster, for at hindre muligheden for privatpersoner for at drive økonomisk spekulation gennem optagelse af adfærdsvanskelige børn i private hjem?«

Skriftlig begrundelse

Oplysninger i pressen har vist, at bestemmelserne om familiepleje kan misbruges på det groveste til privatøkonomisk fordel. Det er således helt uden forbindelse med plejeordningens hensigt, at en enkelt familie ved at modtage fire adfærdsvanskelige børn skal kunne oppebære et samlet månedligt vederlag på 40.000 kr. eller tæt op imod en halv mill. kr. på årsbasis, samtidig med at den ene ægtefælle passer et halvdagsjob.

Set fra et samfundssynspunkt kan en sådan udnyttelse af gældende bestemmelser kun betegnes som groft misbrug. Dertil kommer, at udnyttelsen kun kan medvirke til at ødelægge de oprindeligt sunde tanker om familiepleje i stedet for institutionsophold.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Gennem de sidste måneder er jeg blevet informeret om nogle enkeltstående tilfælde af den økonomiske udbytning af familieplejen, som er grunden til mit spørgsmål til socialministeren, men siden jeg rejste spørgsmålet i sidste uge, har jeg fået underretning om så mange konkrete tilfælde af dette misbrug, at der nu virkelig må tages alvorligt fat på at løse dette problem.

Jeg vil gerne have lov til at citere fra Albertslund-Posten fra i dag, hvor socialudvalgsformanden, Ove Bergmann, siger, at Albertslund kommune har mellem 10 og 20 børn anbragt i privat pleje til ovennævnte takster. Det vil sige, at Albertslund kommune har en kæmpestor udgift til denne private familiepleje, som altså økonomisk er til fordel for de pædagoger og psykologer, som påtager sig at tage de adfærdsvanskelige børn i familiepleje.

Desværre viser det sig også, siger socialudvalgsformanden, »at der er adskillige børn fra Albertslund, der har været i pleje meget længe, vi har så galt et eksempel på en soldat, hvor der bliver betalt for, at han kan komme på weekendbesøg i plejehjemmet.«

Det er et svært job at tage sig af adfærdsvanskelige børn, men forudsætningen for, at man virkelig kan gøre et stykke effektivt arbejde, må dog være, at det er et heldagsjob, ikke mindst til den betaling, der gives i øjeblikket. Jeg er tilhænger af familieplejen fremfor institutionsopholdet, men når vi kommer så dybt ind i økonomiske problemer, som tilfældet er her, er det ødelæggende for alle de gode familieplejer, vi har her i landet, og jeg beder ministeren se på, om man ikke kan få et system med ensartet betaling landet over i disse tilfælde.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Efter bistandslovens § 66, stk. 2, yder kommunen plejeløn til plejehjem, der har børn i døgnpleje efter det sociale udvalgs beslutning. Der er fastsat vejledende takster

[Socialministeren]

af socialstyrelsen, senest i en cirkulæreskrivelse af 12. marts 1980. Efter disse retningslinjer udgør den vejledende plejeløn på årsbasis ca. 34.000 kr. for børn under 10 år og ca. 38.000 kr. for børn over 10 år. Da taksterne som nævnt er vejledende, kan kommunerne nedsætte eller forhøje plejelønnen efter forholdene i det enkelte tilfælde.

Bl. a. på baggrund af drøftelser med Kommunernes Landsforening har man i en arbejdsgruppe under socialstyrelsen overvejet de pædagogiske og administrative problemer i forbindelse med plejehjemsanbringelser. I disse overvejelser indgår også spørgsmålet om de vejledende regler om plejeløn, herunder maksimering af plejelønnen.

Jeg forventer i løbet af kort tid at kunne tage stilling til arbejdsgruppens overvejelser med henblik på, at nye regler kan få virkning fra 1. januar 1981.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for svaret. Det trøster mig noget, at der er en arbejdsgruppe i gang, således at vi måske kan finde frem til ensartede regler.

Jeg synes, at det i høj grad er beklageligt, at der sker økonomisk udbytning af adfærdsvanskelige børn. Vi skulle derfor gerne finde frem til ensartede regler. Trods alt skulle det gerne være børnenes og ikke de voksnes tarv, der blev varetaget.

Birthe Nielsen (SF):

Jeg er da glad for at høre, at socialministeren påtænker at foreslå ændringer på dette område, ikke fordi jeg er enig med fru Karen Thurøe Hansen i det, som er sagt i dag om, at der er nogle, der får mange penge for at have børn i familiepleje, for det viser sig jo, at det er en lille procent, vi snakker om her. Jeg vil da nok sige, at der er masser af plejeforældre, som måske får for lidt; i virkeligheden hører de til lavtlønsområdet. Derimod vil jeg pege på en anden ting, som jeg håber kommer med ved en ændring, og det er de alternative institutioner, og her tænker jeg på produktionskollektiver. Jeg synes, det ville være vældig godt, om man også her i forbindelse med amterne fik en mere fast kontakt af hensyn til de mennesker, der i dag påtager sig det store arbejde at tage unge med adfærdsproblemer i produktionskollektiver, så

man kunne få lidt styr på området; det mener jeg helt afgjort er tiltrængt. Men jeg vil da også slå et slag for de mennesker med børn i familiepleje, som virkelig gør et fornuftigt stykke arbejde. Jeg synes, der skal være en bred vifte af tilbud til børn under forsyrg, og jeg mener, at den sag, der er nævnt her i dag, selvfølgelig kan rejse nogle problemer på området, så det er rart at høre fra socialministeren, at der kommer en afklaring på disse.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Jeg opfattede også fru Karen Thurøe Hansens bemærkninger i forbindelse med spørgsmålet sådan, at hun var enig med fru Birthe Nielsen i, at der gøres et stort og fortjenstfuldt arbejde af langt de fleste familier, der har børn i pleje på den ene eller den anden måde, så det tror jeg vi er enige i.

På spørgsmålet, om vi også agter at inddrage andre områder, kan jeg svare bekræftende. Også her har der været et arbejde i gang, og vi regner med at kunne lave nogle fornuftige regler. For ligesom fru Birthe Nielsen mener jeg, at vi på dette område har brug for så mange forskellige aktiviteter som overhovedet muligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 68

6) Til *socialministeren* af:

Pilgaard Andersen (FP):

»Agter ministeren at ændre reglerne om kontanthjælp i bistandslovens § 37, således at betaling af renter også kan tinglyses på ejendommen i lighed med betaling af afdragene, som der gives mulighed for ved indførelse af socialindkomstbegræbet?«

Skriftlig begrundelse

Det har jo efterhånden vist sig, at hele socialindkomstbegræbet er ved at blive en total fiasko med en lang række fejlvurderinger. Alle de smukke intentioner har udviklet sig til et decideret blålus.

Dette skinner også igennem i forbindelse med kontanthjælp til terminsudgifterne, hvor det kun er afdragene, kommunen kan få tinglyst på ejendommen. Afdragene er ofte latterligt små beløb i forhold til renterne, og

[Pilgaard Andersen]

omkostningerne ved at inddrive afdragene samt administrationen i forbindelse med tinglysningen overstiger under alle omstændigheder fordelene ved pantet i ejendommen. Ofte drejer det sig om unge, helt nyetablerede familier, hvor afdragene i huset kun er på ca. 1.500 til 2.000 kr., mens renten ligger på omkring 35.000 kr. halvårligt. Jeg ville finde det helt naturligt, at hele beløbet blev tinglyst på ejendommen.

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Lad mig slå fast, at reglen i bistandslovens § 25 om obligatorisk tilbagebetaling af kontanthjælp til terminsafdrag vedrørende fast ejendom ikke har noget som helst at gøre med socialindkomstbegrebet. Denne nye tilbagebetalingsregel er derimod en af de lovændringer, der blev gennemført i forsommeren med henblik på at begrænse de offentlige udgifter. Det var ikke de store penge, man regnede med at hente hjem på netop denne regel. Som det fremgik af bemærkningerne, blev besparelserne opgjort til fra 1 mill. kr. i 1981 til 7 mill. kr. i 1983. Når forslaget kom med, skyldtes det derfor først og fremmest, at der næsten lige siden bistandslovens ikrafttræden havde været et stærkt ønske om at få en regel om tilbagebetaling af terminshjælp og tinglysning af pant i ejendom, ikke mindst fra kommunal side.

Begrundelsen for den obligatoriske tilbagebetaling er, at modtagere af kontanthjælp gennem hjælpen til terminsudgifterne får en formueforøgelse. Dette gælder imidlertid kun den del af hjælpen, der dækker afdragene, ikke hjælpen til renterne, der jo til en vis grad svarer til huslejen i en lejet bolig. Ud fra denne grundbetragtning har jeg ikke planer om at foretage den ændring af tilbagebetalingsreglen i bistandslovens § 25 – og ikke § 37 – som spørgeren går ind for.

Pilgaard Andersen (FP):

Jeg takker ministeren for svaret og beklager, at der i spørgsmålet står § 37 i stedet for § 25.

Det er ikke min opfattelse, at hele arbejdet vedrørende tilbagebetaling af terminsydelser, af de afdrag, som kan foretages via den hjælp, står i rimeligt forhold til selve administrationsudgifterne og de tinglysningsudgifter, det har medført.

Vi har rejst spørgsmålet, fordi nogle kommuner har rejst tvivl om den nettogevinst, man kunne opnå ved at indføre denne mulighed. Hvis man vil opnå noget, er det nødvendigt, at man også får renterne med i ordningen, da det ofte er meget store beløb, det drejer sig om, og det ofte er familier, der er kommet i forbindelse med sociallovgivningen. Jeg finder, det må være rimeligt, også ud fra den betragtning, at hovedformålet må være, at vi sparer nogle offentlige udgifter. Jeg finder, det må være rimeligt, at man også kan tinglyse renterne i forbindelse med støtten til terminsudgifterne.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om hun ikke har fået nogle reaktioner fra kommunerne, der har fundet det urimeligt, at de små afdrag skal tinglyses, og om ministeren vil undersøge, om det ikke er et af de områder, som Kommunernes Landsforening også har været gjort bekendt med af kommunerne. Har man ikke dér fået nogle henvendelser om forholdene omkring afdrag og renter?

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Nu er det jo nødvendigt at være opmærksom på, at den besparelse, jeg anførte at vi havde regnet med for 1981, var 1 mill. kr., og det er klart, at når det bliver fordelt ud på kommunerne, kan det ikke komme til at betyde særlig meget i det kommunale regnskab; derfor har jeg heller ikke som minister direkte fået henvendelser på det. Jeg har set nogle af de samme ting, som hr. Pilgaard Andersen har set, i dagspressen; og da må jeg sige, at når besparelsen er af så lille et omfang, undrer det ikke mig, at den slår meget forskelligt igennem i kommunerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 47

7) Til *justitsministeren* af:

Mølgaard (DR):

»Vil ministeren fortsat ikke – måneder efter den endelige opklaring og sagsafslutning vedrørende et mord i Esbjerg – sikre destruering af det omfattende irrelevante efterforskningsmateriale, rummende særdeles private personoplysninger om en række uskyldige Esbjergborgere?«

[Mølgaard]

Skriftlig begrundelse

Det nævnte efterforskningsmateriale skulle efter det i pressen fremkomne om sagen næsten danne et kartotek over homofile i Esbjerg og disses privatliv m. v. Et sådant kartoteks etablering må ud fra ethvert retssikkerheds-, ja, retsstatsideal forkastes. Tiden må nu være inde til, at destruktion af materialet påbegyndes, finder spørgeren. Intet hensyn til efterforskning eller sagsbehandling kan længere begrunde andet – og kan politi og anklagemyndighed ikke selv samle sig sammen til at tage dette indlysende nødvendige skridt, forekommer et ministerinitiativ bydende nødvendigt.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Hr. Mølgaard spørger, om jeg vil tage initiativ til, at det omfattende irrelevante efterforskningsmateriale, som rummer særdeles private personoplysninger, bliver destrueret.

Jeg har tidligere haft lejlighed til at svare på disse spørgsmål over for folketingets retsudvalg, og jeg vil gerne mere principielt sige følgende:

Ved efterforskning af større og mere alvorlige straffesager er det af efterforskningsmæssige grunde nødvendigt at lave et internt arbejdsmateriale over afhørte personer m. v. Politiet og anklagemyndigheden bevarer i almindelighed et sådant materiale, idet oplysningerne kan være af uvurderlig betydning for politiet og anklagemyndigheden ved behandling af klager, ved genoptagelsesbegøring o. lign.

Jeg kan også føje til, at politiet i almindelighed ikke destruerer dele af et rapportmateriale af samme grunde, som jeg lige har omtalt. Det er vigtigt ved en eventuel efterfølgende behandling af en sag, at det producerede sagsmateriale er uændret.

Den konkrete sag vil jeg afholde mig fra at tage stilling til. Den er under behandling ved anklagemyndigheden i øjeblikket. Jeg ved, at den afgørelse, som politimesteren i Esbjerg har truffet, er indbragt for statsadvokaten i Sønderborg, og jeg finder det rigtigst, at jeg afventer en stillingtagen derfra og eventuelt yderligere, videregående behandlinger i ankesystemet af sagen, før jeg tager stilling til den.

Mølgaard (DR):

Jeg må beklage, at ministeren ikke vil drage den klare konsekvens, jeg synes man må drage af, at en sag er fuldstændig afsluttet, fuldstændig opklaret, hvorefter der ikke er nogen relevans i, at myndigheder ligger inde med sådanne private oplysninger, som de ligger med her, om en række personer, der er fuldstændig uskyldige i forhold til sagen. Enhver anden fremgangsmåde fra myndighedernes side, nemlig gående i retning af at opbevare dette materiale, må skabe en frygtelig usikkerhed og mangel på sikkerhed mod misbrug af private oplysninger, og jeg vil derfor gerne tillade mig at spørge ministeren, om han heller ikke som ansvarlig for en del af registerlovforvaltningen vil tage noget lovinitiativ i registerlovens ånd til værn for private borgeres tryghed, da den gældende lovgivning åbenbart ikke sætter anstændige grænser for myndighedernes udfoldelse i forhold til enkeltpersoner.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

De regler, der følges med hensyn til opbevaring af rapportmateriale hos politiet, kan kun skabe usikkerhed og utryghed, hvis der er den mindste grund til at tro, at politiet misbruger de oplysninger, de ligger inde med. Det har jeg ikke nogen som helst grund til at tro at politiet noget sted i landet gør.

Mølgaard (DR):

Vil justitsministeren ikke i sin egenskab af myndighed på registerlovforvaltningens område erkende, at der ligger en risiko, i samme øjeblik der ligger en samling af privatoplysninger?

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne bede justitsministeren tage ind i sine overvejelser, om han ikke synes, at man bør tage det hensyn til den gruppe borgere, der er tale om her, at man giver ordre til at destruere dette kartotek. De opfatter det som en risiko for deres tilværelse.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Ud fra det synspunkt skulle enhver privat oplysning om enhver borger, der lå hos politiet, destrueres. Politiet ligger jo i sit rapportmateriale inde med masser af oplysninger om masser af mennesker, og ud fra det generelle synspunkt skulle politiet slette i hun-

[Justitsministeren]

dredtusindvis af oplysninger måske, som politiet ligger inde med. Men det hele står og falder med, om man har tillid til, at politiet behandler de oplysninger, de har, på en måde, der er betryggende, og jeg har ikke endnu set ét tilfælde af, at politiet har misbrugt det forhold, at de må ligge inde med mange, mange oplysninger i forskellige rapportmateriale om borgere i dette samfund.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 61

8) Til *justitsministeren* af:

Alfred Hansen (DR):

»Vil ministeren tage initiativ til at forhindre, at en udenlandsk statsborger med opholdstilladelse og nærstående familiemedlemmer i Danmark kan udvises i sygdomstilfælde på trods af, at familien har givet løfte om at betale samtlige omkostninger i forbindelse med opholdet og sygebehandlingen, og vil ministeren nærmere præcisere betingelserne for udlændinges hospitalsbehandling i Danmark?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge B.T. den 14. oktober 1980 har en tysk statsborger med dansk etableret datter og svigersøn fået besked på at forlade Danmark, idet hun er blevet syg og derfor har behov for hospitalsbehandling. Udvisningen sker på trods af, at tilsynet med udlændinge har givet tilladelse til, at hun kunne bo hos sin datter og svigersøn sine sidste leveår, hvis de pårørende ville hæfte for alle udgifterne, hvilket familien har tilbudt at gøre.

En sådan fremgangsmåde forekommer på det givne grundlag helt urimelig, og med spørgsmålet efterlyses derfor et ministerinitiativ til sikring mod gentagelsestilfælde og – så vidt muligt – også omstødelse af den trufne disposition vedrørende den tyske kvinde. Den foreløbige afgørelse er udtryk for, at paragrafrytteri er gået forud for menneskelige hensyn.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Hr. Alfred Hansen henviser i sit spørgsmål til en klage over en afgørelse, som tilsynet med udlændinge har truffet i en konkret sag.

Det ligger sådan, at efter at den pågældende har klaget, har justitsministeriet nu bedt tilsynet med udlændinge om en udtalelse. Den foreligger ikke endnu. Når udtalelsen foreligger, vil justitsministeriet vurdere sagen og træffe sin afgørelse.

Og så vil jeg i øvrigt føje til, at efter de regler, der gælder, er det sådan, at indtil en sådan afgørelse foreligger, har den pågældende ret til at blive her i landet.

Jeg har altså ikke mulighed for at kommentere den konkrete sag. Den er ikke i mine hænder i øjeblikket, og den er ikke lagt frem endnu til afgørelse.

Om reglerne om hospitalsbehandling i Danmark af udlændinge vil jeg gerne oplyse, at udlændinge med fast bopæl her i landet har ret til vederlagsfri hospitalsbehandling i Danmark på lige fod med danske statsborgere med fast bopæl her.

Udlændinge, der midlertidigt opholder sig her i landet, har ret til vederlagsfri hospitalsbehandling i tilfælde af akutte lidelser, som kræver øjeblikkelig behandling på hospital.

Og så vil gerne erindre om, at jeg for ganske nylig har nedsat et udvalg, som nærmere skal gennemgå de regler, der gælder for sygehusbehandling af personer, som ikke har fast bopæl i Danmark, et område, hvor det er nødvendigt med klare regler, og hvor der derfor vil komme sådanne klare regler, der skulle sikre, at de pågældende ved, hvilke rettigheder de har, og omvendt, at det hospitalsvæsen, der skal betjene dem, ved, hvilke rettigheder og forpligtelser hospitalsvæsenet har.

Alfred Hansen (DR):

Tak til ministeren for de to svar, som jeg havde bedt om i henhold til mine to spørgsmål.

Den aktuelle sag tager udgangspunkt i, at en ældre tysk dame har fået tilladelse til at opholde sig i Danmark i sine sidste leveår, ifølge meddelelse i B.T. tirsdag den 14. oktober 1980, under forudsætning af, at den ældre dames datter, som er dansk statsborger og dansk gift, ville betale de udgifter, der er forbundet med damens ophold.

Så sker der imidlertid det, at den ældre dame bliver syg og indlagt på hospitalet og derefter – ifølge B.T. – bliver udvist af fremmedpolitiet. Jeg synes nok, at dette er udtryk

[Alfred Hansen]

for, at man har tilsidesat menneskelige hensyn og prioriteret paragrafrytteriet højere. Der er derfor behov for en nærmere og meget mere klar præcisering af, under hvilke vilkår udlændinge kan få hospitalsbehandling her i Danmark.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke det er sådan, at når den ældre dames pårørende har lovet at betale de med sygehusopholdet forbundne udgifter, burde damen ikke have været udvist af fremmedpolitiet.

Jeg vil endvidere gerne spørge ministeren, om ikke ministeren vil overveje fremover at lade domstolene afgøre den slags udvisnings-sager fremfor fremmedpolitiet.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg er ikke i stand til og har ikke til hensigt at besvare det første spørgsmål, fordi det angår den konkrete sag, som jeg for et øjeblik siden har sagt jeg ikke er i stand til at kommentere i dag.

For det sidste spørgsmåls vedkommende vil jeg gerne sige, at der sidder i øjeblikket et fremmedlovsudvalg, der forventes at kunne afgive betænkning inden for en rimelig tid, og dette udvalg beskæftiger sig bl.a. med hele spørgsmålet om, hvem der skal tage stilling til – og hvorledes der skal tages stilling til – spørgsmål af den art, som hr. Alfred Hansen rejste til sidst.

Alfred Hansen (DR):

Vil ministeren, indtil dette undersøgelsesudvalg har afsluttet sit arbejde og eventuelt barslet med en rapport, sikre, at gentagelsestilfælde ikke opstår? Vil ministeren eventuelt i en henvendelse til fremmedpolitiet indskærpe, at man ikke fremover farer frem på en så voldsom måde, som man får indtryk af at det er sket i denne sag?

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne gentage, at jeg ikke har til hensigt i dag at deltage i en vurdering af den konkrete sag, herunder en vurdering af tilsynet med udlændinges behandling af den konkrete sag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 66

9) Til *justitsministeren* af:

Poulsgaard (FP):

»Under henvisning til, at det nu oplyses, at man har frafaldet kravet om betaling af bod fra de tjenestemænd, der strejkede i marts 1979, bedes ministeren oplyse, om han har i sinde at tage op til overvejelse de pådømte bøder til fiskere, der blokerede Langelinie kajen, og landmænd, der blokerede vejen i Sønderborg, og også vil overveje, om de, der har betalt, vil få pengene igen.«

Skriftlig begrundelse

Det er jo en fuldstændig fantastisk situation, der er opstået. En gruppe tjenestemænd, der har deres på det tørre og ikke risikerer noget som helst, hverken løn- eller arbejdsmæssigt, slipper for bod, mens ingen yder samme service over for to andre grupper: landmænd og fiskere, der på grund af den førte politik desperat kæmper for at overleve som erhverv.

Når disse mennesker i simpelt selvforsvar forsøger at råbe myndighederne op, farer man frem med brask og bram, men derimod går den anden gruppe fri, såfremt de oplysninger, Radioavisen gav fredag den 17. ds., er korrekte.

Hvis disse grupper fritages, bedes ministeren drage omsorg for, at også de andre grupper af borgere, nemlig fiskere og landmænd, får den samme behandling, da loven jo gerne skulle være lige for alle.

Poulsgaard (FP):

Lighed for loven har jo i mange år været et dansk særkende; det var noget, vi tilstræbte. Efterhånden har vi udviklet en herskende klasse, og efterhånden som den herskende klasse har fået magt, er det blevet sværere og sværere at bevare denne lighed for loven. Derfor var min første tanke, da jeg i Radioavisen hørte, at man nu havde besluttet, at de tjenestemænd, der deltog i den faglige aktion den 15. marts 1979, skulle fritages for at betale bod, og de, der havde betalt bod, skulle have boden tilbagebetalt: ja men hvad så med de landmænd, der blokerede landevejene, og som vi slæbte for retten? Hvad med de fiskere, der blokerede Langelinie og andre indløb? Jeg siger ikke, at fiskerne og landmændene skal have lov til det, men jeg siger:

[Poulsgaard]

her er der to erhverv, der er trængt og desperate simpelt hen på grund af en forkert politik, og de slås for deres eksistensmuligheder. Modsat har vi nogle tjenestemænd; som er sikret i alle ender og kanter, men de skal friholdes. Og der er andre end mig, der er inde på de tanker. F.eks. skriver B.T. i går: vi forstår udmærket, at dette spørgsmål kommer op i folketinget. Mit klare spørgsmål til justitsministeren er da: for at få en rimelig og ligelig retspraksis vil ministeren så sørge for nu, at de fiskere og landmænd, der blev idømt bod for deres aktioner, også får deres bod tilbagebetalt?

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg behøver ikke at indlede, som jeg egentlig havde tænkt mig at gøre, med at bekræfte, at finansministeren har udsendt et cirkulære af 20. oktober om disciplinær indskriden over for tjenestemænd, der deltog i 3 timers arbejdsnedlæggelsen den 15. marts, for det er almindeligt bekendt, og det er heller ikke denne sag, jeg skal gøre kommentarer til.

Men disse tjenestemandsmæssigt behandlede sager kan efter min mening ikke sammenlignes med de øvrige sager, som omhandles i spørgsmålet, fordi der for de sidste sagers vedkommende er tale om straffesager, som har været behandlet ved de ordinære domstole. Jeg har ikke som justitsminister bemærkninger til de trufne domstolsafgørelser, der er i overensstemmelse med den lovgivning, der gælder her i landet.

Og så skal jeg lige for god ordens skyld sige i anledning af det, som hr. Poulsgaard nævner i sit spørgsmål om pådømte bøder til de landmænd, der blokerede vejene i Sønderborg, at der har ikke været rejst sager, og der er derfor ikke faldet domme i sager mod landmænd, der blokerede vejene i Sønderborg. Politimesteren i Sønderborg har ikke rejst tiltale mod landmænd, der deltog i denne aktion i sin tid. Det er en korrektion mere for en ordens skyld.

Poulsgaard (FP):

Jeg fik det svar, jeg havde ventet, men jeg tror ikke, at disse fiskere og landmænd, der gennemførte disse aktioner, er tilfredse med det svar, at det falder ind under en eller anden tåbelig paragraf, hvorefter vi ikke be-

handler vore borgere ens. For disse mennesker synes, at de slås for deres eksistens, og de har lige så stor ret til at slås for deres eksistens, som tjenestemænd har.

Men jeg kan da så stille et tillægsspørgsmål til justitsministeren: hvad med postbude- ne, hvad med maskinarbejderne, hvad med alle andre i dette land, der har nedlagt arbejdet ulovligt, og som er idømt bod den ene gang efter den anden, skal de have boden tilbagebetalt? Det er godt nok, at vi herinde har en jura, men vi skal også have menneskelig logik i det, vi foretager os, og det strider mod al sund fornuft, at to erhverv, der slås for deres eksistens, skal betale, hvorimod andre bliver fri.

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

I det omfang det spørgsmål, hr. Poulsgaard nu rejser i sagen, er et spørgsmål, der skal behandles i folketinget, er det ikke justitsministeren, det skal rettes til, og jeg vil gerne gentage, hvad jeg har sagt tidligere: i det ene tilfælde er der tale om regler i tjenestemandsløvgivningen, i det andet tilfælde er der tale om konstaterede overtrædelser af straffelovgivningen, og derfor er det ene sæt sager afgjort af landets domstole i overensstemmelse med lovgivningen. Det gør en fundamental forskel på den måde, hvorpå man som justitsminister kan og skal betragte de to sæt af sager.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 58

10) Til *statsministeren* af:

Steen Folke (VS):

»Finder statsministeren det rimeligt, at forsvarsministeren har nægtet – endog bag lukkede døre – at give forsvarsudvalget en substantiel redegørelse for de synspunkter og ønsker, der fra dansk side er fremført over for NATO med hensyn til modtagelse af udenlandske tropper, og vil statsministeren opfordre forsvarsministeren til at være lidt mere meddelsom over for dem, der formodes at have en parlamentarisk indsigt med, hvad regeringen foretager sig på dette område?«

Skriftlig begrundelse

[Steen Folke]

Spørgsmålet om modtagelse af udenlandske tropper – og i givet fald udbygning af depoter, eventuelt også med tungt materiel – er et af de vigtigste i den løbende militær- og sikkerhedspolitiske debat. Det rejser i sidste ende problemet, om Danmark har nogen reel suverænitet med hensyn til beslutninger på dette i egentlig forstand vitale område.

I NATO er der gennem flere år arbejdet med en omlægning af de såkaldte forstærkningsplaner, som formentlig vil betyde, at udenlandske tropper i langt større omfang end hidtil skal kunne indsættes i Danmark og tage forhåndsoplagret materiel i brug. Den danske regering har – gennem civile og militære embedsmænd – over for NATO fremført en række ønsker og synspunkter med hensyn til den kommende forstærkningsplanlægning.

VS har med en række spørgsmål i forsvarsudvalget søgt at tilvejebringe oplysninger om disse planer og forsvarsministerens/regeringens synspunkter. Svarene har imidlertid været meget ufyldstgørende. Senest har der den 16. oktober – på VS' foranledning – været holdt et samråd i forsvarsudvalget, hvor forsvarsministeren reelt nægtede at meddele udvalget, hvilke synspunkter og ønsker der på regeringens ansvar er fremført over for NATO med hensyn til forstærkningsplanlægningen.

Dette er slet og ret uacceptabelt.

Steen Folke (VS):

Spørgsmålet om modtagelse af udenlandske tropper og oprettelse af depoter i den forbindelse er et af de vigtigste aktuelle politiske spørgsmål overhovedet. Jeg har gennem en række spørgsmål i forsvarsudvalget og gennem et samråd med forsvarsministeren søgt at tilvejebringe oplysninger om den danske regerings holdning til de forstærkningsplaner, som NATO gennem længere tid har arbejdet med, men forsvarsministeren har reelt nægtet at give konkrete oplysninger om de synspunkter og ønsker med hensyn til modtagelse af udenlandske tropper, som regeringen gennem sine embedsmænd har forelagt for NATO. Det finder jeg ikke acceptabelt.

Lad mig minde om sagen om den danske holdning til de 572 nye NATO-atomraketter. Da reelle oplysninger om disse planer efter

et vældigt røre kom frem her i folketinget, var løbet allerede kørt. Danmark havde på embedsmandsplan reelt bundet sig til at gå ind for atomraketterne, og efter omfattende debat og pres mod regeringen blev det kun til et lille, forkølet forbehold, som regeringen selv hurtigt frafaldt igen.

Dette forløb må ikke gentages med hensyn til planerne om modtagelse af udenlandske tropper og oprettelse af depoter. Når først den endelige plan fra NATO foreligger om nogle måneder, vil Danmark reelt have bundet sig politisk, sådan at det bliver så godt som umuligt at røkke ved noget. Under alle omstændigheder bør forsvarsudvalget, i hvert fald bag lukkede døre, kunne få oplyst regeringens holdning og de synspunkter, regeringen gennem sine embedsmænd har fremsat vedrørende disse planer.

Da statsministeren i sidste ende er den ansvarlige for regeringens politik, herunder også for, hvilke oplysninger der gives til medlemmer af folketinget, har jeg ment det rigtigt at spørge, om statsministeren kunne sørge for, at vi fik reelle oplysninger i denne sag.

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg kan ikke efterkomme det ønske, hr. Steen Folke her har fremsat.

Til det stillede spørgsmål kan jeg sige, at forsvarsministeren har gjort mig bekendt med den redegørelse, som han gav på forsvarsudvalgets møde den 16. oktober i år. Denne redegørelse indeholder efter min opfattelse de synspunkter, der fra dansk side er fremført over for NATO. Jeg synes, at denne redegørelse dækkende beskriver den faktiske situation. Jeg finder derfor ikke noget grundlag for at hævde, at forsvarsministeren har nægtet at give forsvarsudvalget en substantiel redegørelse; det har forsvarsministeren gjort. Jeg kan derfor ikke efterkomme hr. Steen Folkes ønske.

Steen Folke (VS):

Forsvarsministeren har ganske rigtigt sidet og læst en længere erklæring op. Det har jeg og andre udvalgsmedlemmer påhørt, og alle kunne høre, at den indeholdt ingen substantielle oplysninger, ingen konkrete oplysninger.

[Steen Folke]

Man har kunnet læse i pressen og andre steder, at journalister har fundet oplysninger frem om, at der fra dansk side er fremført en række konkrete ønsker og synspunkter over for NATO om modtagelsen af udenlandske tropper, om, hvor mange udenlandske tropper man ønsker fra dansk side. Det har vi ikke kunnet få at vide fra forsvarsministeren. Hvad for nogle tropper? Er det øremærkede tropper? Hvilke synspunkter med hensyn til oprettelse af depoter går regeringen ind for? Skal vi have depoter i forbindelse med disse tropper? Skal disse depoter kunne indeholde tungt materiel, kampvogne osv.?

Alle disse spørgsmål er blevet rejst, og forsvarsministeren har været tavs, har ikke ønsket at oplyse noget som helst reelt om regeringens holdning. Jeg mener, at det må være rimeligt, at man i forsvarsudvalget kan få at vide, hvad regeringens synspunkter konkret er i den sag, og hvilke konkrete krav og ønsker man har rejst over for NATO, ellers sidder man jo til grin i forsvarsudvalget. Hvad er meningen med at have et sådant udvalg, hvis det ikke kan få at vide, hvad regeringen har sagt til NATO, hvilke ønsker, krav og synspunkter man har fremført? Jeg synes, statsministeren alvorligt bør overveje holdningen til disse sager, for jeg mener, at hele ideen om en form for parlamentarisk indsigt i disse spørgsmål går fløjten, hvis ikke man er rede til at give konkrete oplysninger i sagerne.

Erhard Jakobsen (CD):

Jeg følte mig temmelig beroliget ved statsministerens erklæring før, men jeg vil dog gerne for en sikkerheds skyld bede statsministeren om at forsikre alle dem, der i dette ting ser med noget andre øjne på forsvaret, end hr. Steen Folke gør, om, at man naturligvis behandler en lang række spørgsmål som militære hemmeligheder, som man ikke spreder rundt til alle mulige mennesker, der kun vil misbruge dem og kun vil bruge disse ting til at skade dansk forsvar med. Kan vi være sikre på, at såvel statsministeren som forsvarsministeren vil omgås disse ting med størst mulig forsigtighed i Danmarks velforslåede interesse?

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Hr. Steen Folke sagde, at forsvarsministeren havde oplæst en længere erklæring. Ja, det er den redegørelse, som jeg har læst, og som jeg synes på ganske udmærket måde forklarer den situation, der foreligger, og de synspunkter, regeringen har. Da det ikke er indholdet af denne erklæring, men selve dette, om jeg vil pålægge forsvarsministeren at sige noget mere, ønsket går ud på, så må jeg sige, at det kan jeg ikke efterkomme. Når det gælder selve sagen om forsvaret og derunder altså også spørgsmålet om forstærkninger, så hører det jo hjemme under den almindelige forsvarspolitiske debat.

Til hr. Erhard Jakobsen vil jeg sige, at man selvfølgelig kan regne med, at regeringen vil være forsigtig, men vi er også indstillet på, at der skal være stor åbenhed omkring vores forsvarspolitik. Vi håber, at de to ting kan forenes på en fornuftig måde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. 63

11) Til *arbejdsministeren* af:

Kurt Hansen (VS):

»Vil ministeren bekræfte, at arbejdsgiverne – i stor udstrækning – misbruger arbejdsløshedsunderstøttelsen, således at den fungerer som en skatteyderbetalt støtteordning til arbejdsgiverne?«

Skriftlig begrundelse

VS har flere gange tidligere rejst denne sag, dels i spørgsmålsform i folketingsalen, dels flere gange i arbejdsmarkedsudvalget. Arbejdsministeren har da også været tvunget til at erkende problemets eksistens. I folketinget den 2. november 1977 (folketingets forhandlinger sp. 1237) udtalte arbejdsministeren: »Men jeg kan være enig i, at der i en række af de beskrevne ordninger er tale om et væsentligt element af subsidier eller støtte til produktionen og dermed også til arbejdsgiverne, et synspunkt, jeg også i et møde med Dansk Arbejdsgiverforening, klart har understreget over for foreningen.«

I den seneste uge, der ligger opgørelser for, uge 34, var der i alt 43.528 med fastere tilknytning til en bestemt arbejdsgiver, der modtog arbejdsløshedsdagpenge. Dette understreger det kolossale omfang, som ar-

[Kurt Hansen]

bejdsgivermisbruget har, når arbejdsgivere sender ansatte hjem p.g.a. vejrlig, arbejdsfordeling osv., og når de fyrer folk midlertidigt med løfte om genansættelse.

Arbejdsgivernes muligheder for at udnytte arbejdsløshedsforsikringen som en social støtteordning, i det omfang det finder sted i dag, er bestemt af den store arbejdsløshed. Ingen arbejdsgiver ville fyre folk midlertidigt, hvis der var mangel på arbejdskraft. Derfor er arbejdsgivermisbruget i væsentlig grad konjunkturbestemt.

Dette kolossale arbejdsgivermisbrug har nu floreret gennem en årrække, uden at arbejdsministeren har forsøgt at gøre noget effektivt for at stoppe det. Tværtimod har han et langt stykke af vejen deltaget i arbejdsgivernes mistænkeliggørelseskampagne over for de arbejdsløse. Dette er sket gennem den stribe af stramninger, som de arbejdsløse de seneste år er blevet udsat for. Og ikke mindst de nyeste overgreb, der er lagt op til: ændring af beregningsgrundlaget for arbejdsløshedsdagpenge, således at stigningstakten halveres, længere karantæner, stramninger over for de nyuddannede, stramninger over for de værnepligtige og forlængelse af den periode, hvori man skal være medlem af en A-kasse for at være dagpengeberettiget. Altså nye grove og uanstændige overgreb på de arbejdsløse.

Og alt imens disse overgreb køres igenem, har arbejdsgiverne snablerne godt nede i A-kasserne, hvilket der tilsyneladende ikke skal ændres ved. Tværtimod skal der ske en udvidelse af arbejdsgivernes mulighed for misbrug. Det lovforslag, som skal førstebehandles torsdag den 23. oktober 1980, skal ifølge dagspressen medføre en ophævelse af reglen om arbejdsgiverbetaling, når en virksomhed lukker mellem jul og nytår, omkring påske og ved andre højtider. En regel, der blev gennemført sidste år.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg er enig med spørgeren i, at der foregår en utilsigtet anvendelse af dagpengesystemet på arbejdsmarkedet i dag, og at det hænger sammen med forholdene, som de er i dag på arbejdsmarkedet. Dagpengereglerne kan være med til at påvirke såvel virksomhedernes som de ansattes reaktioner, og det er derfor vigtigt, at forsikringssystemet justeres, således

at uheldige virkninger så vidt muligt undgås. Jeg er således også enig i, at der er virksomheder, som inddrager muligheden for udbetaling af dagpenge i deres dispositioner og dermed belaster forsikringen på urimelig måde. Bl. a. anvendes forskellige former for arbejdsfordelingsordninger og hjemsendelse i vidt omfang på bekostning af dagpengesystemet, og jeg har derfor bedt arbejdsmarkedets parter om at fremkomme med et konkret forslag til begrænsning af dagpengesystemets anvendelse i denne forbindelse.

Jeg skal af hensyn til hr. Kurt Hansen undlade at gå ind i argumentationen omkring det lovforslag, der er fremsat fra regeringens side om ændring af arbejdsløshedsforsikringsloven, da det jo kommer til første behandling i morgen, hvor ordførere og jeg selv selvfølgelig har lejlighed til at give udtryk for vore synspunkter. Men jeg vil godt give hr. Kurt Hansen det gratis råd at prøve at højne niveauet lidt for argumentationen inden morgendagen, ellers tror jeg, at hr. Kurt Hansen vil komme i ganske alvorlige vanskeligheder. Den argumentation, som er indeholdt i begrundelsen for spørgsmålet, kan selv hr. Kurt Hansen ikke være tjent med at benytte sig af.

Kurt Hansen (VS):

Formålet med at rejse dette spørgsmål er ganske enkelt at få fokuseret på det altovervejende arbejdsgivermisbrug, der finder sted af dagpengesystemet, og at vise, hvordan dette åbenbart foregår fuldstændig frit, samtidig med at man laver nogle ret omfattende nedskæringer og overgreb over for dem, der reelt står til rådighed for arbejdsmarkedet, over for dem, der reelt ellers kun har socialkontoet at gå til.

Arbejdsministeren talte om, at man ville se på disse ting, at man havde sat et udvalgsarbejde i gang, og at man eventuelt på baggrund af dette udvalgsarbejde ville foretage nogle ændringer. Vi må så se hen til, hvad de ændringer kommer til at gå ud på, men der er jo ikke mange tegn i sol og måne på, at man ønsker at lave nogle reelle indgreb i de muligheder, arbejdsgiverne i dag har for at misbruge dagpengesystemet.

Hvis vi kigger på de opgørelser, der foreligger fra uge 34 – det er den seneste uge, der foreligger opgørelser for – så var der i alt i

[Kurt Hansen]

den periode sendt 43.528 mennesker hjem fra arbejdspladserne, alle sammen mennesker, der havde tilknytning til en arbejdsplads. Det burde efter vores opfattelse være arbejdsgiverne, der betalte, når disse mennesker blev sendt hjem, og ikke lønarbejderne via skat-terne.

I forbindelse med det lovforslag, der kommer op i morgen, og som arbejdsministeren jo var lidt inde på og lagde op til en diskussion om, vil jeg godt spørge arbejdsministeren som en lille forsmag: kan arbejdsministeren bekræfte, at når man ophæver den refusionsordning, som tidligere har været gældende, således at arbejdsgiverne skulle refundere til A-kasserne, når de sendte folk hjem i forbindelse med højtiderne, så sker det på baggrund af en velkoordineret, landsomfattende boykotaktion fra arbejdsgiverside?

Formanden:

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det er helt urimeligt at overskride taletiden for at tage hul på en debat, der skal foregå i morgen. Jeg håber, at arbejdsministeren ikke besvarer det sidste spørgsmål.

Nymann (FP):

Jeg mener, at arbejdsministeren i stedet for at kurere på symptomerne bør se at få taget fat på årsagerne. Det er fuldstændig urimeligt, at befolkningen daglig stilles over for valget, hvad der betaler sig bedst: at få understøttelse eller få løn. Og nu ser vi ved de lovforslag, der fremsættes, at man igen vil nærme understøttelsen til lønnen. Det er et urimeligt valg at stille landets lønmodtagere over for.

Formanden:

Jeg må også gøre hr. Nymann opmærksom på, at det er i morgen, der er førstebehandling af det forslag. Det er et spørgsmål, der er til behandling nu, og man kan stille supplerende spørgsmål i forbindelse med det, men ikke om alt muligt andet mellem himmel og jord.

Arbejdsministeren (Svend Auken):

Jeg må desværre også sige til hr. Nymann, at hans spørgsmål ikke har noget at gøre

med det spørgsmål, som hr. Kurt Hansen har stillet.

Til hr. Kurt Hansen skal jeg sige, at jeg gerne vil besvare det spørgsmål, han har stillet, under førstebehandlingen i morgen.

Kurt Hansen (VS):

Ja, vi må jo så beklageligvis konstatere, at arbejdsgiverne igen får deres vilje, at der intet konkret ligger fra regeringens side. På trods af at man i flere år har kendt til disse problemer og har indrømmet, at de eksisterer, så siger man, at det skal fortsætte. Alt dette sker samtidig med, at man laver en række omfattende indgreb, ikke bare i forbindelse med lovforslaget i morgen; der kan refereres til mange love, der er blevet vedtaget her, som rammer folk, der reelt er til rådighed for arbejdsmarkedet, som får folk ud af A-kasserne. Det omfattende milliardmisbrug, der finder sted fra arbejdsgiverside på A-kasseområdet, kan altså fortsat finde sted.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlig besvarelse af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

- Ellemann-Jensen: spm. nr. 8 og 25
- Voigt: spm. nr. 12-15, 19 og 24
- Glistrup: spm. nr. 16
- Mimi Jakobsen: spm. nr. 18 og 20
- Flygaard: spm. nr. 21
- Tyroll: spm. nr. 26
- Inge Krogh: spm. nr. 27
- Birgith Mogensen: spm. nr. 39.

Spm. nr. 8

Til *finansministeren* (7/10 80) af:

Ellemann-Jensen (V):

»Vil ministeren ændre den udsendte 10-kronemønt, således at den i højere grad adskiller sig fra andre mønter?«

Begrundelse

I henhold til møntloven af 24. maj 1972 er det finansministeren, som har ansvaret for de udsendte mønters udseende. Den rent frem-

[Ellemann-Jensen]

stillingsmæssige side af møntvæsenet er varetaget af Nationalbanken siden 1. januar 1975, men mønternes udseende er fortsat et lovgivningsanliggende.

Tikronemønten blev udsendt efter en ændring af møntloven i 1977.

Det har i praksis vist sig, at det i mange situationer kan være meget vanskeligt at skelne mellem tikronemønten og enkronemønten, ligesom det giver anledning til forveksling, at tikronemønten synes mindre end femkronemønten.

Disse forvekslinger er et irritationsmoment – og formentlig en kilde til betydelige tab for mange mennesker (og tilsvarende urimelig gevinst for andre). Det forlyder, at det er vanskeligt at holde tikronemønten i cirkulation.

På denne baggrund bedes ministeren oplyse, om han vil drage omsorg for at ændre tikronemøntens udseende, eller om han på anden måde vil drage omsorg for, at det danske møntsystem ikke giver anledning til forvekslinger.

Besvarelse (15/10 80):

Finansministeren (Svend Jakobsen):

Ved lov nr. 208 af 18. maj 1977 om ændring af møntloven blev der givet hjemmel til udsendelsen af en 10-kronemønt. I henhold hertil blev 10-kronemøntens udseende fastlagt i kgl. anordning nr. 468 af 15. september 1978.

Ved udformningen af 10-kronemønten blev der lagt vægt på, at den nye mønt klart skulle adskille sig fra andre mønter i mønt-rækken, idet der dog samtidig skulle tages en række andre hensyn, herunder møntrækkens udformning på længere sigt.

På grundlag af udenlandske erfaringer blev det således antaget, at den nuværende 5-kronemønts diameter på 33 mm var den maksimale størrelse for en cirkulerende mønt, hvorfor 10-kronemønten størrelsesmæssigt måtte placeres mellem den nuværende 1-kronemønt og 5-kronemønten. Hertil kom, at 10-kronemønten skulle adskille sig fra andre landes mønter, at den skulle være anvendelig i automater, mønttællingsapparater og lignende, samt at den skulle fremstilles i en metallegering, der kunne bevare et æstetisk udseende. Endelig måtte der tages en del

produktionstekniske hensyn ved fremstillingen af mønten.

De ovennævnte hensyn førte til, at 10-kronemønten blev fremstillet i en kobbernikkellegering. Diameteren er 28 mm, hvilket er ca. 10 pct. mere end 1-kronemøntens diameter på 25,5 mm og ca. 15 pct. mindre end 5-kronemøntens diameter på de nævnte 33 mm. Disse forskelle skulle efter hjemlige og udenlandske erfaringer være tilstrækkelige til at adskille mønter af forskellig værdi. For yderligere at begrænse forvekslingsmulighederne er 10-kronemønten præget med glat ring, ligesom den specielt af hensyn til svagtseende blev forsynet med et markant 10-tal på reversen. For at kompensere for den mindre diameter i forhold til 5-kronemønten har 10-kronemønten fået en noget større randtykkelse.

Det er ikke usædvanligt, at der her i landet – og i udlandet – i forbindelse med udsendelse af nye mønttyper rejser sig kritiske røster om udseendet, der dog ofte har sin baggrund i, at bestående betalingsædvaner må ændres. Det er mit indtryk, at befolkningen i nogen grad har vænnet sig til 10-kronemønten, hvilket bl. a. kan ses af, at omløbet af 10-kronemønter nu udgør ca. 25 mill. stk., og at omløbet af 20-kronesedler ligeledes udgør ca. 25 mill. stk. Cirkulationen af 10-kronemønter på ca. 250 mill. kr. og 20-kronesedler på ca. 500 mill. kr. svarer således til det beløb på ca. 750 mill. kr., som cirkulerede i 10-kronesedler, før inddragelsen af disse påbegyndtes.

Det har naturligvis ikke undgået min opmærksomhed, at spørgsmålet om 10-kronemøntens forvekslelighed med 1-kronemønten fremdeles fremhæves fra forskellig side. Jeg mener dog, at problemerne ikke er så store, at de umiddelbart kan give anledning til overvejelser om en ændring af 10-kronemøntens udseende. Jeg kan imidlertid oplyse, at der er kontakt mellem finansministeriet og Danmarks Nationalbank om den videre udvikling af vort møntsystem. Den fremkomne kritik af 10-kronemønten vil indgå i de videre overvejelser.

Spm. nr. 12

Til *socialministeren* (7/10 80) af:

Voigt (FP):

[Voigt]

»Kan ministeren oplyse, hvorledes det sociale apparat og det lovkompleks, der udgør socialreformen, fungerer bedømt i forhold til hovedmålene om tryghed, trivsel, revalidering og forebyggelse, samt redegøre for, hvilke resultater man er kommet frem til vedrørende realiseringen af socialreformens grundprincipper, herunder behovsprincippet, totalitetsprincippet, familieprincippet samt endhedsprincippet?»

Begrundelse

Den 27. august 1979 spurgte jeg ministerens forgænger i embedet, om han ville indkalde grupper af socialdirektører, socialinspektører og deres nærmeste medarbejdere til en lukket konference, hvor man kunne diskutere misbrug og huller i sociallovgivningen.

Ministeren henviste til, at der var planlagt 7 undersøgelser om de i spørgsmålet nævnte områder. Ministeren svarede videre, at når resultaterne af disse undersøgelser forelå, skulle der være mulighed for at vurdere, om den sociale lovgivning har utilsigtede virkninger eller giver mulighed for misbrug.

Der er nu forløbet næsten 14 måneder, siden ministerens forgænger oplyste om disse undersøgelser i socialforskningsinstituttet. Det må derfor være indlysende, at resultatet foreligger.

Besvarelse (15/10 80):

Socialministeren (Ritt Bjerregaard):

Som min forgænger som socialminister meddelte spørgeren i et svar den 3. september 1979, er socialforskningsinstituttet i færd med at foretage en omfattende undersøgelse af socialreformen. Som et led heri har socialforskningsinstituttet besluttet at iværksætte i alt 7 undersøgelser til belysning af socialreformens virkninger.

For at få den bedst mulige baggrundsviden ved planlægningen af de nye socialreformundersøgelser besluttede man at gennemføre en forberedende undersøgelse, der dels skulle belyse hyppigheden af visse sociale problemer, dels give et overblik over forløbet af disse problemer – herunder henvendelser til det sociale hjælpeapparat.

Selv om denne forberedende undersøgelse således fortrinsvis blev igangsat for at få et

planlægningsgrundlag for de fremtidige socialreformundersøgelser, har mange af resultaterne almen interesse og er derfor nu offentliggjort i socialforskningsinstituttets meddelelse nr. 30 under titlen »Sociale problemer og ydelser 1966–77«.

For så vidt angår de 7 egentlige undersøgelser er 2 af de vigtigste startet i slutningen af 1979. Det drejer sig om »Undersøgelse af det sociale trykkesystem og brugerne« samt »Ankesystemets funktion«.

Disse hovedundersøgelser forventes afsluttet i henholdsvis november 1983 og september 1982.

Der vil dog ske en løbende offentliggørelse af undersøgelsesresultater.

Forinden resultaterne af socialforskningsinstituttets undersøgelser foreligger, mener jeg ikke, at det vil være rimeligt at foretage en generel vurdering af det sociale apparat og socialreformen.

Spm. nr. 13

Til *justitsministeren* (7/10 80) af:

Voigt (FP):

»Vil ministeren ved et cirkulære bekendtgøre, at teoriprøver af personer, der ikke kan forstå eller tale dansk, bliver optaget på båndoptager, samt oplyse i cirkulæret, at tolken skal sidde med ryggen vendt mod plancherne med færdselstavlerne?»

Begrundelse

I et brev af 5. september 1980 spurgte jeg ministeren, om han fandt det betryggende og rimeligt, at fremmedarbejdere, der er bosiddende her i landet, og som vil erhverve kørekort, kan møde til den teoretiske prøve med tolk.

Ministeren svarede i skrivelse af 18. september 1980, at spørgsmålet om urigtig oversættelse for nylig er blevet drøftet på et møde for de køreprøvesagkyndige. Det fremgår af ministerens brev, at det blev nævnt, at der kan anvendes båndoptagelse af teoriprøven, ligesom overhøringen vedrørende færdselstavler bør foregå således, at tolken sidder med ryggen vendt mod plancherne med færdselstavlerne.

Det er spørgerens opfattelse, at det ikke er præciseret klart og tydeligt. Når der peges

[Voigt]

på, at båndoptagelse af teoriprøven kan finde sted, er det ikke ensbetydende med, at det skal finde sted. Det samme gælder, når det anbefales, at tolken bør sidde med ryggen til plancherne. Ordet »bør« er ikke det samme som »skal«, lige så vel som ordet »kan« ikke er det samme som »skal«.

Et cirkulære som nævnt i spørgsmålet vil give de køreprøvesagkyndige klar besked, der samtidig kan sikre ensartet eksamination.

Besvarelse (15/10 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Justitsministeriet har i en cirkulæreskrivelse af 8. februar 1972 fastsat nærmere bestemmelser om afholdelse af køreprøver med aspiranter, som ikke behersker det danske sprog.

Efter disse bestemmelser kan den køreprøvesagkyndige afbryde prøven, hvis en tolk ikke tilstrækkelig præcist og fyldestgørende kan oversætte svarene, eller hvis den køreprøvesagkyndige får indtryk af, at tolken søger at hjælpe eleven med spørgsmålenes besvarelse.

Som nævnt i begrundelsen for spørgsmålet har justitsministeriet i en skrivelse af 18. september 1980 til medlem af folketinget Mogens Voigt oplyst, at de køreprøvesagkyndige kan anvende forskellige kontrolmetoder, som vanskeliggør ukorrekt oversættelse ved køreprøven.

Justitsministeriet finder imidlertid ikke grundlag for at give ufravigelige regler om, hvorledes kontrollen med hensyn til tolkning skal foregå. Ministeriet lægger herved vægt på, at de køreprøvesagkyndige, der jo stort set alle fungerer eller har fungeret som politimænd, vil gribe ind, såfremt der opstår mistanke om uregelmæssigheder. Det skønnes også væsentligt, at den køreprøvesagkyndige frit kan vælge sin særlige fremgangsmåde med henblik på en effektiv kontrol af prøven. Skulle prøven altid optages på båndoptager eller i øvrigt kontrolleres på en ganske bestemt måde, ville dette i tilfælde, hvor der ikke er mistanke om ukorrekte oversættelser, indebære, at et unødvendigt kontrolapparat blev sat i værk.

Selv om det er justitsministeriets opfattelse, at man i reglen bør have tillid til, at der bliver foretaget korrekt oversættelse, skal det dog bemærkes, at overhøring vedrørende

færdselstavler efter fast praksis foregår således, at tolken ikke kan se de færdselstavleplancher, som skal benyttes ved overhøringen.

Spm. nr. 14

Til *justitsministeren* (7/10 80) af:

Voigt (FP):

»Vil ministeren i 6. afsnit af cirkulære af 8. februar 1972 vedrørende afholdelse af førerprøver med aspiranter, som ikke behersker dansk sprog, rette ordet »bør« til »må«?»

Begrundelse

Ordet »bør« er et noget udflydende ord og giver ikke en klar retningslinje for, hvad aspiranten må medtage af tolk til prøven.

Når denne rettelse ønskes af spørgeren, skyldes det naturligvis, at en ægtefælle, familie af anden art eller en god ven i meget høj grad vil være fristet til ikke at sige sandheden under en prøve. Ministeren er sikkert enig med mig i, at der her i landet findes mange forskellige nationaliteter, som ikke tager det sande ord særlig højtideligt.

Dér bliver jo fremført mange argumenter i færdselssikkerhedsdebatten – ikke mindst fra ministerens side – for at skabe den størst mulige sikkerhed. Det er alle sikkert enige om er fornuftigt. Jeg beder derfor ministeren betragte det her stillede spørgsmål ud fra denne synsvinkel.

Besvarelse (15/10 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

I justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 8. februar 1972 om afholdelse af førerprøver med aspiranter, som ikke behersker dansk sprog, er der fastsat bestemmelse om, at der ikke som tolk bør anvendes en person, der f. eks. ved ægteskab, slægtskab eller svogerskab har nær tilknytning til aspiranten.

Denne bestemmelse skal i overensstemmelse med almindelig administrativ sprogbrug forstås således, at personer med nær tilknytning til en køreprøveaspirant på grund af inhabilitet ikke må anvendes som tolke.

Justitsministeriet finder derfor ikke grund til at ændre formuleringen i cirkulæret.

Spm. nr. 15

Til *justitsministeren* (7/10 80) af:

Voigt (FP):

»Er det ministerens vurdering, at håndbevægelser og tegnsprog fra den prøvesagkyndige til aspiranten, der ikke forstår dansk, giver en tilstrækkelig sikkerhed for, at det på denne facon virkelig bliver undersøgt, om aspiranten er i besiddelse af de nødvendige kørekundskaber og evnen til at manøvrere?«

Begrundelse

I et brev af 5. september 1980 bad jeg ministeren give en redegørelse for, hvordan den praktiske køreprøve forløber med en person, der ikke forstår eller taler dansk.

Ministeren svarer i skrivelse af 18. september 1980, at det sjældent skønnes nødvendigt med anvendelse af tolk under afholdelse af den praktiske prøve. Ministeren giver udtryk for, at det er nok for den prøvesagkyndige at lave håndbevægelser og tegngivning som vejledning.

Det er min vurdering, at det på denne måde ikke kan godtgøres, om aspiranten evner at lave en sidelæns parkering, en vending m. m.

Hvis ministeren deler min vurdering, ville det være en lettelse for både aspiranten og den prøvesagkyndige, hvis det klart i et cirkulære blev tilkendegivet, at aspiranten skal medbringe tolk. Og i dette tilfælde betyder det jo intet, at tolken er et familiemedlem eller en god ven.

Besvarelse (15/10 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Det er justitsministeriet bekendt, at de køreprøvesagkyndige ofte finder det forsvarligt at lade udlændinge, der ikke behersker dansk eller et anvendeligt fremmedsprog, gennemføre den praktiske køreprøve uden bistand fra en tolk. I givet fald må den køreprøvesagkyndige give sine anvisninger ved tegnsprog og håndbevægelser.

Efter bestemmelserne i justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 8. februar 1972 har den køreprøvesagkyndige imidlertid ret til – også i forbindelse med den praktiske prøve – at kræve, at aspiranten møder til prøven med tolk.

Det er justitsministeriets opfattelse, at køreprøvesagkyndige i de fleste tilfælde ved

den praktiske prøve vil kunne danne sig et forsvarligt indtryk af den pågældende aspirants evner som fører af et motorkøretøj, selv om prøven afholdes uden bistand fra en tolk.

Er det imidlertid ikke muligt for aspiranten at forstå de givne anvisninger om ønskede kørselsmanøvrer, må den prøvesagkyndige afbryde køreprøven og henvise aspiranten til at indstille sig til ny prøve.

Spm. nr. 16

Til *landbrugsministeren* (7/10 80) af:

Glistrup (FP):

»Ministeren anmodes om en udførlig oversigt over virkningerne af præmieringen til dem, der nedslagter dansk malkekvæg.«

Begrundelse

I flere år har fremskridtspartiet kæmpet forgæves mod, at der udbetales skatteyderpenge til dem, der ødelægger en vigtig dansk produktionsvalutaindtægtskilde, malkekvæget. Omsider, den 15. september 1980, er man holdt op. Herefter er tiden inde til at gøre status over, hvor meget vanviddet har kostet. Hvor mange danske malkekøer er slået ihjel, og hvad har skatteyderne betalt herfor, dels i »præmie«, dels i administration m.v.? Hvor stærke kræfter vil man efter ordningens ophør sætte ind for at hindre dem, der har fået pengene, i desuagtet at optage malkekvægsproduktionen ved, at de på ny anskaffer sig besætning?

Besvarelse (16/10 80):

Landbrugsministeren (Poul Dalsager):

Præmieordningen for ikke-markedsføring af mælk og mejeriprodukter og for omstilling af malkekvægsbesætninger (RFO 1078/77) oprettedes med virkning fra 1. juli 1977, og sidste frist for modtagelse af ansøgninger, for så vidt angår ikke-markedsføringsordningen, var den 15. september 1980, mens ansøgningsfristen for omstillingsordningen udløber den 31. marts 1981.

Der er i alt modtaget 8.969 ansøgninger om præmie for udsætning af malkekvæg, hvoraf kontrakt på nuværende tidspunkt er udstedt til 6.535 præmiemodtagere. Ca. 650 ansøgninger er afvist eller annulleret. Af de indkomne ansøgninger skønnes det, at 8.000

[Landbrugsministeren]

kontrakter vil blive udstedt i alt. Heraf udgør ansøgningerne til ikke-markedsføringsordningen ca. 99 pct.

De godkendte kontrakter omfatter i alt 123.811 malkekøer. Ordningen skønnes samlet at komme til at omfatte 154.000 malkekøer samt 91.000 ungkreaturer, i alt 245.000 kreaturer. De malkekøer, der er omfattet af ordningen, modsvarer en mælkeproduktion på ca. 747 mill. kg, beregnet på grundlag af en gennemsnitlig leverance på 4.850 kg mælk pr. ko årligt.

Der er i alt pr. 1. oktober 1980 udbetalt 340,0 mill. kr. i præmie, og det samlede præmiebeløb forventes at blive 940,0 mill. kr. Præmiebeløbene dækkes fuldt ud af EFs landbrugsfond og overføres til Danmark i måneden forud for den faktiske udbetaling. De udbetalte præmiebeløb er skattepligtige og opgives af EF-direktoratet til skattemyndighederne.

Ordningen administreres af EF-direktoratet og statskontrollen med mejeriprodukter og æg m. m. Administrationsomkostningerne afholdes som nationale udgifter.

I EF-direktoratet er der til administration af ordningen ansat 10 deltidsmedarbejdere, hvoraf de 4 er tilkommet i 1980. Desuden deltager i administrationen direktoratets stabspersonale. Bevillingen til de antagne deltidsmedarbejdere ophører ved ordningens udløb. Administrationsomkostningerne i perioden fra 1. juli 1977 til udløbet af ordningen i 1986 er budgetteret til 4,569 mill. kr. Det bemærkes, at dette beløb foruden personaleudgifter omfatter øremærker og identitetskort til identificering af hver enkelt af de af forpligtelsen omfattede kreaturer samt øv-

rigt arbejdsmateriale.

Statskontrollens administrationsomkostninger, som omfatter kontrolbesøg og øremærkning af de præmieberettigede dyr, beløber sig til 3,362 mill. kr. fra 1. juli 1977 til 31. august 1980. Derudover forventes yderligere administrationsomkostninger på 1-2 mill. kr. frem til 1986.

Ved oprettelsen af en ikke-markedsføringskontrakt forpligtes den pågældende landbrugsbedrift i fem år. Det vil sige, at der inden for denne femårsperiode ikke må indsættes malkekvæg på bedriften. På landbrugsbedrifter, der blev omfattet af ordningen i 1977, kan der eksempelvis igen indsættes malkekvæg i 1982.

Præmieordningens betydning for mælkeproduktionen er vanskelig at vurdere. Det fremgår af nedenstående tabel, at antallet af landbrugsbedrifter med malkekøer er reduceret med 4-5.000 pr. år både før og efter præmieordningens indførelse i 1977. En statistisk opdeling over ansøgernes aldersfordeling viser, at ca. 2/3 af ansøgerne er over 50 år, og en stor del af disse ansøgere ville sandsynligvis have skilt sig af med kvægbesætningen, uanset om præmieordningen havde været gennemført eller ej.

Det fremgår endvidere af tabellen, at antallet af malkekøer har ligget nogenlunde konstant fra 1974 til 1979, mens tællingerne i juni 1980 viser et fald på 40.000 malkekøer i forhold til juni 1979. Den gennemsnitlige besætningsstørrelse er øget fra 16 malkekøer i 1974 til 23 i 1979. Mælkeleverancerne til mejerier er fra 1974 til 1979 øget med ca. 11 pct., men skønnes for 1980 at ville ligge 3 pct. lavere end i 1979.

Tabel: Udviklingen i antal malkekøer samt mælkeleverancer til mejeri i perioden 1974-1980.

	Antal landbrug med malkekøer	Antal malkekøer (1.000 stk.)	Antal malkekøer/ brug	Mælkeleverancer til mejeri (1.000 t)
1974.....	68.492	1.110	16,2	4.617
1975.....	63.244	1.094	17,3	4.718
1976.....	59.497	1.105	18,6	4.845
1977.....	55.883	1.099	19,7	4.938
1978.....	51.584	1.091	21,1	5.124
1979.....	46.625	1.071	23,0	5.024
1980 (juni).....	-	1.032	-	ca. 97 pct. af 1979-niveau

Spm. nr. 18

Til *undervisningsministeren* (7/10 80) af:

Mimi Jakobsen (CD):

»Agter ministeren at foretage skridt til at ændre kapitel 1, § 1, stk. 2, i bekendtgørelse om fritidsundervisning for voksne af 15. august 1975 således, at ordet »motionsgymnastik« fjernes?»

Begrundelse

Idrætsorganisationerne har påvist, at begrebet »motionsgymnastik« fortolkes på en sådan måde, at det påfører idrætsforeningerne urimelig konkurrence, specielt fra aftenskolerens side.

At aftenskolerne kan have motionsgymnastik på programmet – og at man samtidig kan fortolke begrebet meget bredt – gør, at idrætsforeningerne, hvis ledere er frivillige og ulønnede i modsætning til aftenskolerne, har unødigt besvær med at skaffe lokaler på egnede tidspunkter samt skaffe instruktører, idet timebetalingen er højere i aftenskolerne.

Da idrætsforeningerne ikke driver almen oplysningsvirksomhed på linie med aftenskolerne, bør aftenskolerne derfor heller ikke kunne oprette hold i emner, der udmærket kan varetages af idrætsforeningerne.

Besvarelse (14/10 80):

Undervisningsministeren (Dorte Bennedsen):

Fritidsundervisning for voksne kan ifølge nævnte bestemmelse ikke omfatte sportsprægede aktiviteter, der i anden sammenhæng dyrkes som konkurrencer o. lign. Modsat denne præstationsorienterede idræt godkendes motionsgymnastik, som er afgrænset ved sit formål: at holde kroppen i almindelig god form. Denne virksomhed har en lang tradition i fritidsundervisningen og har en sundhedsfremmende funktion for mange mennesker.

Idrætsorganisationerne kan modtage tilskud til sådan virksomhed i henhold til reglerne om aftenskoler i lov om fritidsundervisning, såfremt de ønsker det.

Jeg har derfor ikke planer om at foretage ændringer i bekendtgørelsen om fritidsundervisning for voksne i retning af at fjerne motionsgymnastikken fra fritidsundervisningens emnekreds.

Spm. nr. 19

Til *statsministeren* (7/10 80) af:

Voigt (FP):

»Da statsministerens åbningstale i folketinget den 7. oktober 1980 ikke indeholdt oplysning om, hvad der vil blive foretaget for at styrke erhvervenes konkurrenceevne med det formål at forøge eksporten, bedes det oplyst, hvilken målsætning regeringen har desangående.«

Besvarelse (17/10 80):

Statsministeren (Anker Jørgensen):

Jeg skal henlede spørgerens opmærksomhed på, at der som omtalt i åbningsredegørelsen dels i december 1979 blev gennemført en lovgivning med det sigte at hindre den internationale inflation i at slå igennem på det danske omkostningsniveau, dels i forliget mellem socialdemokratiet, det radikale venstre, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti opnåedes enighed om i 1981 at anvende 2,5 mia kr. fra beskæftigelses- og erhvervsfremmeplanen til styrkelse af erhvervslivets konkurrenceevne og investeringer. Der blev sagt, at planen skal videreføres med mindst samme styrke i 1982 og 1983.

Endelig omtaltes en række initiativer for at fremskaffe kapital til erhvervslivet på bedre vilkår.

Spm. nr. 20

Til *justitsministeren* (8/10 80) af:

Mimi Jakobsen (CD):

»Hvilke planer har ministeren for at opstille uddannelseskraav for dyrepassere/dyrehandlere?»

Besvarelse (15/10 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Spørgeren har over for justitsministeriet supplerende oplyst, at spørgsmålet er rejst på baggrund af en skrivelse af 3. oktober 1980 til folketingets retsudvalg fra landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn. I skrivelsen foreslår foreningen, at der gennemføres regler om en mindst 2-årig uddannelse af dyrepassere inden for forsøgssektoren, samt at der gennemføres en bestemmelse, hvorefter ingen må nedsætte sig som dyrehandler uden at have været mindst 2 år i lære hos en dyrehandler.

[Justitsministeren]

I lov nr. 220 af 18. maj 1977 om dyreforsøg er det i § 2 bestemt, at tilladelse til dyreforsøg kun kan gives til personer, der efter deres uddannelse og beskæftigelse må antages at kunne sikre, at forsøgene udføres på forsvarlig måde. Tilladelsen meddeles af justitsministeriets dyreforsøgsudvalg. I tilslutning til tilladelsen kan dyreforsøgsudvalget, jfr. lovens § 14, give pålæg om bl. a. dyrenes opstaldning og pasning. Den, der udfører dyreforsøg, skal til enhver tid give dyreforsøgsudvalget adgang til at besigtige forsøgslokaler og dyrestalde. Spørgsmålet om uddannelse af dyrepassere blev overvejet i forbindelse med folketingets behandling af forslaget til lov om dyreforsøg på baggrund af en henvendelse fra landsforeningen Forsøgsdyrenes Værn. (Henvendelsen fra landsforeningen blev ved justitsministeriets skrivelse af 11. januar 1977 fremsendt til folketingets retsudvalg til orientering).

Justitsministeriet fandt dengang, at der ikke burde fastsættes særlige regler på det pågældende område, navnlig fordi kravene til uddannelsen af personalet forekommer forskellige efter forsøgsdyrets art, og idet det ikke fandtes rimeligt at fastsætte krav om en mere omfattende uddannelse på området. Justitsministeriet lagde endvidere vægt på, at lovforslaget, som nævnt ovenfor, åbner mulighed for, at der i forbindelse med tilladelsen fra dyreforsøgsudvalget kan fastsættes vilkår om opstaldning og pasning af dyrene.

Justitsministeriet finder fortsat, at der med den i dyreforsøgsloven fastsatte godkendelsesordning er en tilstrækkelig kontrolmulighed, også for så vidt angår dyrenes pasning, og justitsministeriet har derfor ikke aktuelle planer om at opstille særlige krav om uddannelse af dyrepassere inden for dette område.

I lov nr. 256 af 27. maj 1950 om værn for dyr, er det i medfør af § 17 forbudt uden politiets tilladelse af drive erhvervsmæssig handel med dyr fra butik eller andet fast forretningssted. Tilladelsen kan til enhver tid tilbagekaldes, såfremt den handlende straffes for overtrædelse af lov om værn for dyr, eller såfremt dyrene ikke passes og plejes forsvarligt. Justitsministeriet finder, at der i lov om værn for dyr er den fornødne hjemmel til sikring af dyrenes pleje og pasning, og har på denne baggrund ikke for tiden planer om at gennemføre bestemmelser, der indeholder krav om uddannelse af dyrehandlere.

Spm. nr. 21

Til *ministeren for skatter og afgifter* (8/10 80) af:

Flygaard (DR):

»Hvad agter ministeren at foretage i anledning af, at overgangsvanskelighederne i forbindelse med omlægningen af de københavnske tolddistrikter efter næsten et halvt års forløb ikke er overvundet?«

Begrundelse

Efter at der nu er gået næsten et halvt år, siden de københavnske tolddistrikter pr. 1. maj 1980 blev ændret, kunne man forvente, at overgangsvanskeligheder i forbindelse med omlægningen skulle være overstået.

Imidlertid har der fra erhvervenes side været fremført klager over, at man fortsat ikke modtager fortoldningsbilag i tide, ligesom afgiftsangivelser udsendes efter, at datoen for sidste betalingsfrist er passeret.

Besvarelse (16/10 80):

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Omlægningen den 1. maj 1980 af toldforholdene i København fra stærkt specialiserede toldkamre til toldkamre i hvert sit distrikt og med alle toldvæsenets opgaver blev gennemført for at opnå en effektivisering af toldvæsenets arbejde og en bedre betjening af erhvervslivet. Omlægningen var meget dybtgående, og man forudså, at der i omstillingsperioden kunne opstå visse problemer.

Det må erkendes, at der har været vanskeligheder med at få afviklet visse ekspeditionsopgaver inden for de fastsatte tidsfrister. Man har hele tiden været opmærksom på situationen, som løbende er blevet fulgt fra centralt hold, og der er til stadighed foretaget foranstaltninger til afhjælpning af forsinkelserne. Det kan i øvrigt anføres, at de nye fortoldningsregler indebærer, at ibrugtagningen af varer, der indføres fra udlandet, ikke længere er afhængig af tidspunktet for, hvornår toldvæsenet har afsluttet gennemgangen af de fortoldningsdokumenter, den pågældende importør afleverer til toldvæsenet.

Det kan yderligere nævnes, at der ikke er betalt renter ved for sen indbetaling, når betalingsfristen ikke har kunnet overholdes på grund af de omhandlede forsinkelser i toldvæsenets ekspedition. Sammenfattende kan

[Ministeren for skatter og afgifter]

det siges, at vanskelighederne i dag stort set er afhjulpet, og det forventes, at situationen vil være normal omkring årsskiftet.

Spm. nr. 24

Til *justitsministeren* (9/10 80) af:

Voigt (FP):

»Vil ministeren – hvis det bebudede lovforslag om registrering af knallerter som omtalt i statsministerens skriftlige del af åbningstalen (sp. 36) fremsættes – drage omsorg for, at den bestående vægtgrænse på 60 kg for knallerter falder bort?«

Begrundelse

Der kan ikke være nogen fornuft i at opretholde en vægtgrænse for knallerter, hvis et lovforslag om registrering gennemføres. Dette skal ses i lyset af, at der nu også er undervisningspligt og styrthjelmspligt, og at alderen er hævet til 16 år. De her nævnte ting er naturligvis kun biting. For den faktiske kendsgerning er, at de store knallerter på omkring 80 kg har vist sig at være langt de mest trafiksikre. Ministeren vil ikke kunne finde et eneste argument i de sidste fire års debat om dette emne, der kan imødegå dette. Og når det under debatten om knallertvægtgrænsen blev fremhævet af ministerens partifælle hr. Otto Mørch, at han ville se positivt på en vægtgrænse uden loft, hvis der blev indført nummerplader på knallerter, går jeg ud fra, at ministeren har forståelse for, at jeg på ny bringer dette emne frem i lyset. Derudover ved ministeren jo godt, at han kan regne med bred politisk opbakning for et sådant initiativ. Forslaget fra en række partier om at hæve grænsen til 80 kg blev jo i 1978 kun stemt ned med sølle to stemmer. Dette resultat var efter min bedste vurdering til stor skade for trafikikkerheden. Min påstand er næppe målelig på nuværende tidspunkt, idet vægtbegrænsningen ikke er slået fuldt igenem. Men jeg har i hvert fald fået ret i, at de nye knallerter, der er blevet typegodkendt efter de nye bestemmelser, ser nøjagtig lige så store og frygtindgydende ud som dem, der er blevet forbudt. Forskellen er blot – som jeg har påpeget utallige gange – at de nye knallerter er bygget af lettere materialer. Det skader trafikikkerheden. Og det er jo til sy-

vende og sidst trafikikkerheden, vi alle vil forbedre – det håber jeg da.

Besvarelse (15/10 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Spørgsmålet om knallerTERS vægtbegrænsning har været indgående drøftet, dels i forbindelse med vedtagelsen af færdselsloven af 1976, dels i forbindelse med lovforslag fremsat i folketingsårene 1976–77, 1977–78 og 1978–79. Ved 3. behandlingen af det seneste lovforslag (5. april 1979) forkastedes et forslag om forhøjelse af vægtbegrænsningen til 85 kg med 93 stemmer mod 55.

Regeringen har ikke overvejelser om at ændre vægtgrænsen for knallerter i forbindelse med en eventuel registreringsordning.

Spm. nr. 25

Til *økonomiministeren* (9/10 80) af:

Ellemann-Jensen (V):

»Ministeren bedes redegøre for Nationalbankens medvirken i arbejdet med forslaget om overførsel af pensionskassemedler til erhvervslivet fra ministerens undfangelse af ideen i foråret til fremsættelse af »tilbuddet« til forsikringsselskaber og pensionskasser den 25. september 1980, og samtidig udbedes ministerens kommentarer til nationalbankdirektørens udtalelser herom i Jyllands-Posten den 28. september og Børsen den 30. september.«

Besvarelse (15/10 80):

Økonomiministeren (Ivar Nørgaard):

Efter forudgående drøftelser mellem regeringen og repræsentanter for Pensionskasserådet og Livs- og Pensionsforsikringsselskabernes Forening besluttede regeringen at iværksætte et udvalgsarbejde med det formål at søge tilvejebragt en ordning, hvorefter kasser og selskaber placerede 20 pct. af den fremtidige aktivforøgelse som risikovillig kapital i valutaskabende eller valutabesparende private erhvervsvirksomheder.

Ved skrivelse af 9. april 1980 nedsatte økonomiministeren i overensstemmelse hermed en arbejdsgruppe med den opgave – at afklare, hvorledes en sådan kapitaloverførsel kan finde sted, således at den inden for de pågældende erhverv omfatter samtlige virksomhedstyper uden hensyn til forskelle i ejerorganisation,

[Økonomiministeren]

- at opstille en skitse til, hvorledes kapitaloverførslen mest hensigtsmæssigt kan organiseres under fornøden hensyntagen til investors og erhvervenes interesser,
- at afklare behovet for eventuel ændring i lovgivning, såvel i lovgivningen om pensionskasser og forsikringsselskaber som i andre henseender, f. eks. skattelovgivningen,
- at belyse de kapitalmarkedsmæssige og andre samfundsøkonomiske konsekvenser af en betydende kapitaloverførsel af denne karakter.

Sammen med en række andre organisationer og institutter anmodedes Danmarks Nationalbank om at udpege et medlem. Arbejdsgruppen afsluttede sit arbejde 2. juni 1980 med afgivelsen af en redegørelse.

Gruppens arbejde var organiseret i 4 undergrupper:

I *undergruppe 1*, der har beskæftiget sig med formerne for den påtænkte kapitaloverførsel, har deltaget repræsentanter for forsikringsselskaber og pensionskasser, erhvervene samt de berørte erhvervsministerier. I *undergruppe 2*, der har set på organiseringen og kanaliseringen af kapitaloverførslerne, har deltaget repræsentanter for forsikringsselskaber og pensionskasser og for pengeinstitutternes og realkreditinstitutternes organisationer samt for Dansk Landbrugs Realkreditfond og Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk samt de berørte ministerier. *Undergruppe 3*, der har skullet afklare de lovgivningsmæssige aspekter af kapitaloverførslen, har bestået af repræsentanter for de berørte ministerier. Herudover har direktør E. Christensen, Dansk Ingeniørforenings Pensionskasse, deltaget i denne undergruppes møder som observatør for forsikringsselskaber og pensionskasser. Endelig er belysningen af de kapitalmarkedsmæssige og samfundsøkonomiske konsekvenser foregået i *undergruppe 4*, hvor repræsentanter for alle de i arbejdsgruppen repræsenterede organisationer, institutter og ministerier m. v. har deltaget.

Repræsentanten for Danmarks Nationalbank deltog i de afholdte 3 møder i den samlede arbejdsgruppe og i 2 møder i undergruppe 4.

Formålet med redegørelsen var at tilvejebringe en teknisk belysning af de enkelte elementer i kommissoriet som grundlag for re-

geringens og de pågældende organisationers og institutioners samlede vurdering af de skitserede systemers indflydelse på erhvervspolitiske, tilsynsmæssige og økonomisk-politiske forhold.

På linje hermed anmodede økonomiministeren i brev af 3. juni 1980 de berørte organisationer og institutter om en udtalelse vedrørende den afgivne redegørelse. Danmarks Nationalbanks udtalelse forelå ved skrivelse af 13. juni 1980. Nationalbanken henviste i sit svar til et af Danmarks Nationalbank udarbejdet notat af 18. april, hvori pegedes på en række kreditpolitiske problemer.

Regeringen drøftede herefter den afgivne redegørelse i lyset af de indkomne udtalelser.

På baggrund af den erhvervspolitiske interesse, ordningen måtte have, besluttede regeringen at nedsætte et embedsmandsudvalg med den opgave at skitsere et system, der på den ene side tog hensyn til erhvervspolitiske forhold og på den anden side de problemer af tilsynsmæssig og kreditpolitisk karakter, der var påpeget i redegørelsen og de indkomne udtalelser.

Ifølge sagens natur blev Nationalbanken ikke repræsenteret i dette udvalg, hvis opgave var at rådgive regeringen med hensyn til tilrettelæggelse af et styringssystem med udgangspunkt i erhvervspolitiske synspunkter.

Efter afslutningen af embedsmandsudvalgets arbejde drøftede regeringen på ny sagen og optog på dette grundlag drøftelser med livsforsikringsselskaber og pensionskasser for at udforme rammerne for en ordning.

Dette arbejde afsluttedes den 25. september med regeringens brev og tilbud til Livs- og Pensionsforsikringsselskabernes Forening og Pensionskasserådet.

Kopi heraf tilstilledes de organisationer og institutter – herunder Danmarks Nationalbank – der havde deltaget i arbejdet med redegørelsen af 2. juni eller udtalt sig om denne.

Som det fremgår, har Danmarks Nationalbank på baggrund af dens særlige rolle og ansvar i relation til penge- og kreditpolitikken deltaget i det i foråret tilrettede udvalgsarbejde, medens det videre udredningsarbejde er udført af embedsmænd fra de berørte ministerier. Denne konstruktion må, som jeg allerede har udtalt på spørgsmål fra hr. Ellemann-Jensen i folketingets spørgetid

[Økonomiministeren]

den 8. oktober 1980, anses for en selvfølge-
lighed i lyset af, at regeringens beslutninger
om overførelse af risikovillig kapital til er-
hvervslivet i første række må ansues ud fra
erhvervspolitiske synspunkter. At sagen også
har kreditpolitiske aspekter er indlysende, og
at regeringen er fuldt opmærksom herpå,
fremgår jo blandt andet også af, at dette em-
ne er indeholdt i arbejdsgruppens kommisso-
rium dateret 9. april 1980. Disse hensyn har
klart spillet en betydelig rolle ved udform-
ningen af den skitserede ramme for overfø-
relsen af kapital til erhvervslivet.

I spørgsmålet anmodes endvidere om rege-
ringens kommentarer til nationalbankdirek-
tør Hoffmeyers udtalelser til Jyllands-Posten
den 28. september og Børsen den 30. septem-
ber.

Som det fremgår af min ovenstående be-
svarelse, har regeringen ikke opfattet udtalel-
sen fra Danmarks Nationalbank som »vrang-
villig«, men ifølge sagens natur har Dan-
marks Nationalbank koncentreret sig om de
kreditpolitiske aspekter, som også påpegedes
i redegørelsen af 2. juni. Disse betænkelig-
heder er der blevet taget hensyn til ved ud-
formningen af regeringens tilbud. Der kan
her peges på, at kapitaloverførslen efter ram-
meskitsen skal finde sted på en sådan måde,
at der opnås balance mellem udbud af og
efterspørgsel efter kapital, dvs. på markeds-
vilkår. Naturligvis kan der inden for denne
målsætning anvendes vilkår – og det tilstræ-
bes, at dette sker – som gør det muligt at af-
holde kapitaludgifterne inden for de første
driftsårs afkast. Inden for disse rammer til-
siger systemet således en anden tidsprofil af
ydelse og indeholder ikke noget subsidie-
lement, men systemet skulle gøre det muligt
at øge investeringsaktiviteten og derved på
længere sigt begrænse balanceproblemerne i
dansk økonomi.

Spm. nr. 26

Til indenrigsministeren (9/10 80) af:

Tyroll (VS):

»Vil ministeren sikre, at tilsynet med
Hvalsø kommune forvaltes således, at kom-
munens ulovlige beslutning om at nedlægge
en daginstitution og oprette dagpleje i stedet
omgøres, så daginstitutionen bevares?«

Begrundelse

Bistandslovens formulering i § 69 siger
helt tydeligt »daginstitutioner« i forbindelse
med bestemmelsen om kommunernes pligt til
at sørge for det nødvendige antal pasnings-
muligheder for børn og unge. Både af forar-
bejdet til loven, af betænkningen i forbindel-
se med lovens behandling i folketinget og af
besvarelser fra socialdemokratiske socialmi-
nistre efter lovens vedtagelse fremgår det, at
kravet er dagsinstitutioner, og at denne pas-
ningsform gennem loven har fået førstepriori-
tet. Lovens indhold og forudsætninger giver
således ikke plads for at nedlægge en dagin-
stitution for at erstatte den med dagpleje-
pladser. Det er i direkte modstrid med loven
og de intentioner, der kom til udtryk under
behandlingen af loven. Et skridt som det,
Hvalsø kommune har taget, kræver helt klart
en lovændring.

Det samme gælder for den sags skyld det
cirkulære, der er udsendt om, at dagpleje
ligestilles med daginstitutioner. Dette cirkulæ-
re er ligeledes i klar modstrid med oven-
stående og bør nok snarest indleveres til
kommentar hos ombudsmanden.

I den hæmningsløse spareiver er der åben-
bart ingen grænser for aktiviteterne. Omgåel-
se af lovgrundlag accepteres. Vedtagne prin-
cipper undergraves bevidst gennem ministeri-
ernes anvendelse af terminologi. Man er be-
vidst begyndt at udviske den klare priorite-
ring i bistandsloven gennem at bruge beteg-
nelsen »dagforanstaltninger« i stedet for
»daginstitutioner«.

Besvarelse (16/10 80):

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg har kun kendskab til den nævnte sag
fra omtale i dagspressen. Jeg vil imidlertid
gerne fremhæve, at det specielle tilsyn i den
konkrete sag i henhold til socialstyrelseslo-
ven påhviler socialministeren, der må tage
stilling til, hvorvidt der foreligger en beslut-
ning, der er ulovlig i henhold til sociallovgiv-
ningen.

Det almindelige tilsyn med primærkom-
munerne – og dermed Hvalsø kommune –
påhviler tilsynsrådene, af hvilke der er opret-
tet ét for hver amtsrådsreds. Et tilsynsråd
kan træde i funktion på baggrund af en ind-
given klage, men rådet kan også af egen drift
tage en sag op, f. eks. hvis en kommunal be-
slutning erklæres ulovlig.

[Indenrigsministeren]

Hvis socialministeren skulle erklære Hvalso kommunes beslutning for ulovlig og Hvalso kommune ikke følger socialministerens udtalelse, vil socialministeren kunne anmode tilsynsrådet om bistand.

Jeg kan ikke give det tilsynsråd, under hvilket Hvalso kommune hører, særlige direktiver med hensyn til den konkrete sag. Jeg har dog ingen anledning til at tro, at tilsynsrådet ikke skulle løse sin opgave på fuldt forsvarlig måde.

Spm. nr. 27

Til *justitsministeren* (9/10 80) af:

Inge Krogh (KrF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at der skal speciel tilladelse til at dyrke hamp her i landet, og at det forbydes at udvinde hash (cannabis) af hamp, som dyrkes her?«

Begrundelse

Hash er opført på liste A over euforiserende stoffer og må som sådant ikke findes her i landet, da den ikke bruges af læger i sygdomsbehandling.

Under en sag ved østre landsret, hvor dommen faldt i juni 1978, blev det konstateret, at der findes cannabioler (hash) i hamp dyrket her i landet. I Hampbladet nr. 4/5. september 1980 udtaler Ebbe Kløvedal Reich, at den hjemmedyrkede hash ikke kan konkurrere med den udenlandske, men det bliver bedre år for år. Kriminalpolitiet i Nyborg oplyser, at der dyrkes hamp hos adskillige fastboende narkomaner.

Besvarelse (15/10 80):

Justitsministeren (Henning Rasmussen):

Efter bestemmelsen i § 2 i indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 209 af 5. april 1976 om euforiserende stoffer må de på den i tilknytning til bekendtgørelsen udfærdigede liste A opførte euforiserende midler ikke forefindes her i landet, medmindre indenrigsministeren under ganske særlige omstændigheder og på nærmere fastsatte vilkår meddeler tilladelse dertil. På liste A er som nr. 1 opført cannabis, hvorved efter bestemmelsen forstås alle overjordiske dele af planter tilhørende slægten cannabis, hvorfra harpiksen ikke er fjernet; dog er undtaget frugter af

hampeplanten (hampefrø) og hampetaver i isoleret tilstand.

I østre landsrets dom af 7. juni 1978 (Ugeskrift for Retsvæsen 1978, side 844 ff.) anføres bl. a.:

»Efter det oplyste har hamp almindeligt og længe været kendt og dyrket her i landet som nytte- og prydblade. Efter oplysningerne om baggrunden for de i anklageskrifterne citerede bestemmelser samt ordlyden af bestemmelsen i artikel 28,2 i Enkelt Konventionen af 30. marts 1961 må det antages, at forbuddet i bekendtgørelse nr. 391 af 21. juli 1969 af den gennem indenrigsministeriet udfærdigede lov om euforiserende stoffer § 1, jfr. § 2 a, jfr. nu bekendtgørelse nr. 209 af 5. april 1976 § 2, er indført for at forhindre misbrug af det euforiserende stof i cannabis og ulovlig handel dermed. Definitionen af cannabis i bekendtgørelsens bilag, liste A, nr. 1, kan herefter ikke antages at omfatte dyrkning af hampeplanten til industrielle formål eller til havebrugsformål.

Efter bevisførelsen for landsretten findes det ikke imod de tiltaltes benægtelse godtgjort, at de har dyrket hamp for at udnytte planternes euforiserende virkning.«

Rigsadvokaten har oplyst, at dommen ikke har givet anledning til praktiske vanskeligheder.

Justitsministeriet og indenrigsministeriet har under henvisning til det anførte ikke aktuelle planer om ændring i lovgivningen om euforiserende stoffer på det her nævnte område.

Spm. nr. 39

Til *ministeren for Grønland* (13/10 80) af:

Birgith Mogensen (CD):

»Hvilke krav og betingelser mener Grønlands landsstyre og Grønlandsministeriet bør opfyldes, før man kan acceptere gennemførelsen af Petro-Canadas gastransportsprojekt, kaldet Arctic Pilot Project, APP?«

Begrundelse

Det omtalte projekt må vække bekymring, da det kan medføre store ulemper for de nordlige distrikter i Grønland med hensyn til levevilkårene for fangstdyrene og dermed også for fangerne. Når dertil lægges, at amerikanerne i begyndelsen af 70'erne indstillede

[Birgith Mogensen]

et lignende projekt efter canadisk modstand, er det bemærkelsesværdigt, at canadierne nu selv vil besejle denne rute.

Besvarelse (17/10 80):

Ministeren for Grønland (Jørgen Peder Hansen):

De canadiske planer vedrørende et »Arctic Pilot Project«, som bl. a. omfatter transport af naturgas med isbrydende gastankskibe gennem farvandede mellem Canada og Grønland, er genstand for indgående drøftelser mellem canadiske og danske myndigheder på teknisk-videnskabeligt og politisk plan. Der er i sagen et snævert samarbejde med Grønlands hjemmestyre.

Senest har sagen været drøftet under et besøg i Danmark og Grønland af den canadiske minister for »Indian and Northern Affairs« på møder i København mellem den canadiske minister og mig og på møder i Godthåb mellem den canadiske minister og hjemmestyremyndighederne.

En nærmere vurdering af de forhold, der vedrører ruteføringen for sejladsen, og de virkninger for miljøet og fangst- og fiskerimulighederne i området, der kan blive tale om, foregår i en teknisk-videnskabelig arbejdsgruppe. Deltagerne i arbejdsgruppen er repræsentanter for de canadiske myndigheder, det canadiske nationale selskab Petro-Canada, der har forestået planlægningen af projektet, faglige institutioner under ministeriet for Grønland samt nu også Grønlands hjemmestyre.

Der er fra dansk og grønlandsk side både i de teknisk-videnskabelige og i de politiske drøftelser givet udtryk for alvorlige betænkeligheder med hensyn til de konsekvenser for grønlandske interesser, en gennemførelse af projektet efter de foreliggende planer kan indebære. Der er samtidig peget på en række konkrete forhold i den forbindelse, som må belyses og afklares yderligere, og før dette er sket, kan der ikke blive tale om at tage nærmere stilling til projektet. Arbejdet med disse spørgsmål i den teknisk-videnskabelige arbejdsgruppe vil på denne baggrund blive videreført i den kommende tid.

Fra regeringens side vil man videreføre drøftelserne med de canadiske myndigheder med det klare sigte at finde acceptable løsninger, der tager hensyn til de særlige grøn-

landske miljømæssige og erhvervmæssige interesser i området.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om film og biografer.

(Lovforslag nr. L 29. Fremsat 10/10 80).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Søren Hansen (S):

Socialdemokratiet finder det overordentlig vigtigt med en god og holdbar filmlov. Der har været mange problemer igennem det sidste år, både når det drejer sig om filmproduktionen, og når det drejer sig om distributionssiden. Hvis vi skal redde dansk spillefilm, må disse problemer løses, og der er i denne forbindelse behov for utraditionelle løsninger og for nye tanker.

Når det drejer sig om at lave en god lov, at sikre et fornuftigt fundament, så er der ingen tvivl om, at det udvalg, som nu er nedsat, vil kunne hjælpe til med utraditionelle løsninger og nye tankebaner. Derfor går socialdemokratiet ind for denne udsættelse, der jo er begrundet alene i tekniske problemer, men vi vil også i denne forbindelse betone, at det haster med en ny lov. Det gør det ikke mindst, fordi dansk filmproduktion som sagt er inde i overordentlig store vanskeligheder, hvilket vi har kunnet konstatere igennem de seneste ganske mange år.

Det er naturligvis på dette tidspunkt for tidligt at tage stilling til det kommende lovforslag, alene af den grund, at vi jo ikke kender indholdet. Men det er vel næppe noget helt galt skud, hvis man regner med, at den kommende lov vil søge at løse nogle, ja, helst mange, af de problemer, dansk film har. Jeg kunne måske stramme det lidt op ved at sige, at der ganske enkelt må findes en løsning, som giver dansk spillefilm forsvarlige vilkår at arbejde under.

I mellemtiden er det vigtigt, at der holdes liv i dansk filmproduktion. De øgede bevilninger, det har været muligt at skaffe, har medvirket og medvirker i øjeblikket til at sikre den nødvendige talentmasse, skuespille-